

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Radikalni i napram sebi!

Globlje kakor kedaj prejšnja leta, izvzemši edino idealno dobo slovenskih taborov v letih 1870, se je v novejšem času zasnovovalo v našem narodu veliko gibanje za narodno osamosvojo na vseh poljih narodnega dela; vsi sloji celokupnega naroda so začutili iskro, ki je šnila kot svarilen žarek nad našo domovino, in so začeli misliti, kako naj bi postalo bolje, ker po dosedanji poti dalje ni mogoče, k blagostanju gotovo ne! Pojavil se je novi tok v celem našem političnem življenju, ki mu je njegova zamisel sama in javnost podala ime narodno-radikalnega gibanja.

S svežo silo se je ta novi tok pojavil tudi med ljudstvom samim, osobito v obmejnih pokrajinah. Novi duh se je pokazal pri raznih volitvah. Narod je poslal v zbornice ljudi, o katerih je vedel, da bodo brez ozira na svojo korist in brez ozira na hinavstvo nasprotnikov, edino le srečo in blagor svojega naroda pred očmi, zastopali koristi svojih volilcev. In svesti si svoje naloge, so poslanci slovenski, oziraje se na neštete krivice, prizadete narodu v zadnjih desetletjih, in oziraje se na dosledno preziranje vseh upravičenih zahtev slovenskega naroda na Štajerskem, nastopili edino pravo pot, radikalno pot narodne samoobrambe: pot obstrukcije.

In kakor omenjeno: med ljudstvom samim se je pojavil nov tok . . . Pojdimo na shode in zborovanja slovenskega ljudstva ob obmejnih pokrajinah, in čudili se bomo, kako zahtevajoče in ne več proseče se glase razne resolucije, tam sprejete, kako brezobzirno se glase govori, kako burno zahteva narod svojih pravic. In kdor količkaj pozna razmere in ljudi, bo vedel, da ni prazna fraza stavek, ki ga je izrekel predlanskim na nekem shodu političnega društva ljutomerskega nek kmet od meje: „Čez naša trupla bodo šli, preden nam Slovencem presade naše sodišče na nemška tla!“ Govorilo se je takrat o tem, da hoče vlada premestiti sodišče iz Gornje Radgone v nemško Radgono! In uvidel bo tudi vsakdo, da istotako niso prazne besede, ki jih je, zdi se mi, isti kmet, izgovoril na glasovanju političnega društva v Mariboru koncem lanskega leta: „Ako

slovenski poslanci v Gradcu potrebujejo naših krepkih pesti, naj nas pozovejo, mi smo vedno pripravljeni!“

In to radikalno gibanje širijo in podpirajo tudi mnogi slovenski časopisi. Šele na ta način, da stoji narodu ob strani kot vodnik in zaupnik časopisje, zadobiva narodno-radikalno gibanje pravi smisel in pravo obliko. Časopisje je nositelj narodovega mišljenja, je oni faktor, ki mora isto upeljati vedno na edino pravilno pot. Dejstvo je, da nam razdirajoče pogubno, zahrbtno delovanje in početje, nepoštena sredstva posameznih nasprotnikov, naseljenih med našim narodom, posebej pa hinavstvo in podlost narodnih odpadnikov škoduje mnogokrat v veliko večji meri, kakor preziranje naših pravic in zahtev od strani nasprotne večine. In zato je prva naloga radikalnega časopisja, razkrinkati osobito nepoštenost in podlost našemu narodu naravnost nasprotnih in našo narodno individualnost uničujočih elementov.

Toda če hočemo priti v našem narodnem boju do pravih ciljev, če hočemo očistiti naše narodno telo vseh in še tako skritih ran, da vstane končno narod zdrav in čil k novemu življenju, moramo se ozreti na vse strani. In odkrito in jasno si mora vsak pravi in dobrohoteči narodni radikalec reči: Škodljivci našega naroda niso samo v vrstah nasprotnikov, ampak v velikem številu v naših lastnih vrstah. Kdor zlorablja najvišje narodne ideale v svoje samoljubne namene; komur je lastna oseba več kot narodne koristi; kdor se sicer morda pri ljudskem štetju da vpisati Slovenca, a je drugače popolnoma mrtev ud na našem narodnem telesu; kdor se vrže v politični boj edino-le, da bi proslavil svojo osebo; kdor na shodih govori drugače nego ravna v zasebnem življenju; kdor se dela sicer Slovenca, morda celo navdušenega Slovenca, poleg tega pa z nepoštenim življenjem krađe ugled svojem narodu pri nasprotnikih; kdor misli, da je izzivanje po gostilnah in kavarnah že narodno delo; kdor kot izobrazenec misli, da je sramotno občeovati s priprostim ljudstvom in s svojo sirovostjo odbija članove naroda od narodnega dela; kdor misli, da je edino on poklican biti zastopnik

naroda in iz samoljubja in žaljenega ponosa dela zgage pri raznih volitvah, — vsak tak je škodljivec svojega naroda.

In naloga našega radikalnega časopisja je, da razkrinkuje neusmiljeno tudi vsako takšno početje, da poiščejo vsako najmanjšo rano na našem narodnem telesu, da razkrijejo grehe tudi vsakega naših ljudi, ki so v škodo našemu narodu. Vsakomur povedati resnico jasno in odkrito, vsakomur na prste v javnem življenju in razk. ar le količkaj oškoduje slovenski narod, tem pa naravno smatrati zasebno življenje posameznika nedotakljivim, to bodi geslo našemu časopisju.

Bodimo radikalni v našem narodnem boju proti nasprotnikom, a bodimo radikalni tudi napram sebi samim!

Ljutomersko slovensko pevsko društvo 1894—1904.

Dne 8. decembra 1904 je slavilo slovensko „Pevsko društvo“ v Ljutomeru desetletnico svojega obstanka s krasnim koncertom, ki nam je v dokaz, kako uspešno deluje to društvo.

Pri tej priložnosti se je sestavila tudi kronika tega društva, ki je zelo zanimiva. Podajamo iz te kronike le to, kar bi utegnulo zanimati tudi širše kroge:

V ljutomerskem okraju se že goji leta in leta slovensko petje: ni bilo še nobenega narodnega društva, a pelo se je slovensko po raznih pevskih klubih.

V trgu Ljutomeru so imeli Slovenci svoj pevski klub, že veliko let pred ustanovitvijo čitalnice. — Gojilo se je že takrat cerkveno in posvetno petje; — začetkoma le moški zbor; razvidno je to iz tega, da je imel slovenski pevski klub leta 1867 na Anino nedeljo svoj prvi skupni izlet k Anini kapeli na Podgradje, kjer je ravno ta zbor pel pri sv. maši lepe slovenske pesmi. Isto leto se je udeležil ta zbor velike Krempļeve slavnosti; ta javni nastop mladega zbora je bil vzrok, da so bili od sedaj ljutomerski slovenski pevci na dobrem glasu po vsej Sloveniji.

LISTEK.

Pavlo Črnokríl.

Ruski spisal Marko Vovčok.

I.

V naši vasi je živel Pavlo Črnokríl s svojo ženo Galjo. Oba sta bila siroti, vzela sta se in živela skupaj.

On je bil resen človek in vedno nekako otožen in mračen; njegovo srce je bilo nepopisno razdražljivo. Govoril ni mnogo, a kadar je začel govoriti, je kipela njegova beseda samega ognja in plamena. Po vnanjosti je bil lepe postave in črnokož.

Ona je bila mlada, dražestna in mila, jasnih oči, veselega srca. Okoli moža se je sukala liki lehkokrila ptička. In kako živa, neugnana je bila! Ustajala je prej nego dan. Jutranja zarja jo je že vsak dan našla na delu, katero si je sladila s petjem, da, sosedke je dramila s svojim glasom. Čuješ? Svitati se je šele začelo, a ona že poje. Čuješ? a solnčece šele vzhaja . . .

Dogajalo se je, da je Pavlo mračen sedel v kakšnem kotu; dogajalo se je tudi, da jo je zbadal z bridkimi besedami, a ona je vse potrpela in bila vzhic temu vesela. Ako je tuintam storil kaj narobe, dolžila je sama sebe; ako jo je razjezil in razžalil, prosila je ona njega odpuščanja.

— Ti v mojih očeh nisi moja žena, govoril ji je Pavlo, ti si moje dobro dete. Ti ne poznaš človeškega gorja, človeške bede, ne, ti tega ne razumeš . . .

— A tebi je jako težko? vprašuje ga ona, sede blizu njega in mu gleda v oči tako ljubko, tako sladko!

— Težko mi je! Usoda je zlobna, ljudje nedobri, uboštvo veliko . . . Težko mi je!

— A kaj, če bi žalovala jaz s teboj?

— Ne, moja lastovička, živi veselo. Jaz se sam razvedrim, ako pogledam in vidim, da si ti vesela. Sam smeh te je, polna si veselja in to je tudi najboljša. Ako bi tudi ti začela žalovati — oh, uboga tedaj glava moja! Hudo je enemu samemu tožiti in žalovati, a še hujše, ako bi postala še ti otožna, kajti saj bi te ne mogel tolažiti in spravljati v dobro voljo . . . Bog nas varuj! živi, lastovička, živi veselo!

— Hm dobro! odgovarja mu ona in se smeji.

Tako sta živela že tri leta po poroki. Takrat se je ženil naš mladi graščak in vzel bogato ženo: peljali so balo za njo — Gospodi Bože moj! pravi pravcati parizarji so se vlekli s Krima.

Z mlado gospo je prišlo mnogo pažev in hišen in točaje in peric in šivilj. V gradu je kar rojilo samih ljudi — ljudi!

Začeli so se piri in prazniki, muzika in plesi: eh, tako, da so se stene tresle.

Tako so preživeli vso zimo.

Gospoda se je pripravljala na nek rodbinski praznik. Snažili so veliki grajski vrt — kmetje — tlačani. Tukaj je stala lopica, tam mize in klopi. Ena utica je bila celo obraščena z divjimi rožami.

Po vrtu so bili razpostavljeni mramornati kipi, gospodične ali rusalke ali kaj, in k njim je pritaval izza grma pederzen mladec z lokom in s strelo.

Tlačani so torej delali na tem vrtu. Vozili so pesek, popravljali stopnice, vodeče na gričke in delali mostičke čez jarke. Delu se je mudilo, zato so delali od ranega jutra do poznega večera

Prva podoknica se je pela g. kaplanu Antoliču, takratnemu podpiratelju slovenskega pevskega zbora. — Leto pozneje, to je l. 1868 je že začel nastopati mešan zbor. — Pevci in pevke so priredili mnogokrat izlete v ljutomersko okolico; teh izletov se je vsakokrat udeležilo veliko število zavednih Slovencev in Slovenk; navdušeno je ta mnogobrojna družba skupno korakala za slovensko zastavo skozi celi trg, — večkrat celo z godbo — ali prepevaje krepke slovenske koračnice.

Da se je slovensko petje že takrat tako gojilo, je zasluga nekaterih mož - narodnjakov, katerih imena hočemo tu navesti. Na prvem mestu imenujemo tu občečislanskega g. Ivana Kukovca, ki še dandanes neumorno deluje v proslah slovenstva. Nepozabljivi so pa tudi gotovo sledeči narodnjaki in podpiratelji slovenskega petja: Župnik dr. Klemenčič, župnik Šrol, kaplan Simončič, odvetnik dr. Jakob Ploj, odvetnik dr. Mravljak.

Pred otvoritvijo čitalnice in deloma tudi pozneje so vodili slovensko petje celo možje nemškega mišljenja; med njimi nadučitelj Bauer in vodja zemljiščnih knjig, Kocmut. Pa tudi vrle slovenske kapelnike je imel slovenski pevski klub; kdo ne bi poznal imen: J. Žirovnik, Meglič? Kot pevski vodja je tudi deloval takratni učitelj-narodnjak Ivan Ornik, sedaj nadučitelj v Brežicah in privrženec nemške stranke.

Od takratnih pevcev še žive v Ljutomeru gospodje: Iv. Kukovec, Mohorič in Iv. Rajh (s Cvena); s Slovenci je takrat tudi navdušeno pel sedanji voditelj nemške stranke lekarnar Schwarz.

Ko se je l. 1868. ustanovila ljutomerska čitalnica, so se imenovali pevci „Čitalnični pevski zbor“, ta zbor je kmalu po ustanovitvi čitalnice začel voditi gospod nadučitelj Josip Horvat; (ki je umrl vsled srčne kapi l. 1893).

Imenujemo tu tiste takratne pevske moči, ki so še dandanes izvršujoči udje slov. pevskega društva; gospodje: Zacherl Fr., Schneider Fr., Velnar Jos., Dolamič Fr., Dijak Fric, Jelen J in dame: Seršen Marija, Zacherl-Robek Marija, Razlag Erna. Toliko iz prejšnje dobe.

Ker je postajal delokrog pevskega zbora vedno večji in ker se ta — posebno o priliki prireditve raznih veselja — ni mogel samostalno gibati, — bil je namreč preveč odvisen od dotičnega čitalničnega odbora — so začeli merodajni krogi uvidevati, da je ustanovitev samostalnega pevskega društva v istini nujna potreba. S pripravi za to ustanovitev se je posebno bavil nepozabljivi rojak in pesnik — učitelj Josip Frenensfeld. Nemila smrt pa ga je nam žalibože vzela, predno je prišlo do izvršitve njegovih namenov. — Po smrti Frenensfeldovi se je poprijel nadaljnega pripravljalnega dela g. učitelj Franc Čeh; vedel je zopet interesirati merodajne kroge za to idejo tako, da sklene čitalnični občni zbor za leto 1894 ustanovitev samostalnega pevskega društva.

Šele v drugič predložena pravila so bila po c. kr. namestništvu z dne 22. junija 1894 št. 6167 uradno potrjena.

Pripravljalni odbor je sklical prvi ustanovni občni zbor 2. septembra 1894. Prvim društvenim predsednikom je bil izvoljen g. dekan Iv. Skuhala.

Bilo je ravno spomladi. Leč se je že stajal, po ribnikih so oživele drobne ščukice, a po strugi je zašumljal potoček. Drevje je zelenelo in brstelo. Travica je bodla iz otajane in ogrete zemlje; bučelice so z žužljanjem letale za medom. Med drevjem so se lovili ptički z veselimi piskom; vrba se je odevala z belimi mačicami in žoltim puhom, in na vrbi je pokrakala predrzna sraka. Mračilo se je že, mračilo. Na vasi je polegal šum; ljudje so šli s tlake, tudi Pavlo se je vračal domov.

Korakal je sam, kraj grajskega vrta, za svojim vozom in otožno premišljeval svojo nemilo usodo. Na pomlad je siromaku še težje, hujše, — stara zaloga živeža je pošla, a nove še ni bilo. In mislil je sam pri sebi, kje bi si na posodo sprositi žita, kateremu dobremu človeku se bo treba pokloniti. Tiho je bilo okoli njega, tiho, le hrošči so se oglašali, sedaj tu, sedaj tam. Nakrat se mu je zazdelo, kakor da bi kdo silno jokal, nedaleč od njega. Ustavil se je, prisluškoval, da nekdo plaka in stoka za bližnjim grmovjem. Pavlo je počasi razgrnil vejevje, in zagledal na klopici deklet, ki je napravila utis izvanredne toge. Bele roke je spustila, da so ji kakor mrtve visele ob straneh in njeno mlado lice se je kopalo v solzah.

Takratni imenik udov, ki ga je sestavil gospod učitelj Čeh, kaže sledeči pregled: I. Ustanovnika dva, g. notar Šlamberger in g. Iv. Vanpotič, II. podpornikov dvajset, III. izvršujočih udov — prištevši zunanje pevce — sedeminosemdeset, torej skupaj lepo število 109 udov. Gotovo lep začetek.

Od takratnih udov najdemo še danes med društveniki 27 oseb, ki torej že polnih deset let vztrajajo. — Živio!

Če so bila tudi nekatera društvena leta — leta počitka, ki ne kažejo posebnega delovanja in vspeha, moramo vendar trditi, da ni minulo nobeno leto brez vaj, brez predstave, brez javnega nastopa. Razven koncertov je treba omenjati sodelovanje društva pri cerkvenem petju, žalostinke, nagrobnice itd.

Predsedniki društva so bili v minulem deceniju: Veleč, g. dekan Ivan Skuhala od l. 1894. do l. 1898, — g. nadučitelj Franc Schneider od l. 1898 do l. 1900, — g. Seršen Franc od l. 1900 do l. 1902 — in g. Josip Velnar od l. 1902 naprej.

Pevovodje so se razvrstili takole: g. Zacherl Franc 1894—1897, gospod Slekovec Josip 1897 deloma, g. Franc Schneider 1897—1899, — in zopet g. Franc Zacherl od 1899 naprej.

Leta 1895. je ustanovil g. učitelj Čeh prvi slovenski tamburaški zbor; sodelovali so pri tem zboru učenci in učenke Franc-Jozefove šole, — g. kapelnik Čeh in tri učiteljice.

Leta 1901 se je nekako združil s pevskim društvom, ter ga smatramo kot oddelek tega društva. Vodi ta zbor še vedno gospod učitelj Franc Čeh.

Posebno plodonosno delovanje kažejo zadnja tri društvena leta. Redne vaje, pogosti nastopi, zboljšanje gmotnega stanja, skratka napredek v vsakem oziru beleži kronika zadnjih treh let.

Odkar je prevzel društveni kapelnik g. Zacherl mesto župniškega organista, goji društvo v večji meri cerkveno petje.

To je kratek pregled delovanja slovenskega pevskega društva v Ljutomeru tekom minulega decenija. Morda zanimajo te črtice slovensko občinstvo, zlasti one, ki so nekaj bivali med nami.

— Mi Ljutomerčani ga hvaležno kličemo vrlenu delavnemu slovenskemu pevskega društvu krepki „Živio!“

Domače in druge vesti.

— „Celjsko pevsko društvo“. Kakor smo že zadnjič na kratko omenili, priredi naše zadnji čas tako bujno se razvijajoče pevskega društva svojim izvršujočim in podpornim članom ter od njih vpeljanim gostom zabaven večer z raznovrstnim programom. Nastopi mešani in moški zbor, naša narodna godba bode proizvajala par koncertnih točk, priredi se majhna igra; tudi šaljiva tombola ne izostane. Med vse te raznovrstne točke se bodo vpleli plesi. Vstopnina znaša za sodelujoče članice in člane 50 vin., za vse druge 1 K. Slavno občinstvo naj uvažuje, da je ta večer zabavni večer in ima namen, nuditi vsem članom „Celj. pevskega društva“ neprisiljeno zabavo,

katera pa je le mogoča, ako se izloči vsa prefinjena gizdavost in eleganca ter pride vsak kakor v koncert ali k gledališki predstavi. Če pa bi se kdorkoli ne oziral na to in ne vpošteval namena tega večera ter prišel v zlatu in škrlatu, temu se naloži globa. Plača naj petkratno vstopnino! Vi pa vsi, kateri ste izvršujoči ali podporni člani „Celjskega pevskega društva“, pridite polnoštevilno in privedite prijatelje našega društva seboj! Vsi!

— **Plesni venček čitalnice v Celju.** Letošnji plesni venček čitalnice v Celju bode v marsičem drugačen nego je bil lanski in sploh dosedanji. Od odbora čitalnice imenovani plesni odsek je sklenil ustreči vsestransko izraženi želji, da se ples ne vrši v nedeljo ampak v soboto, dne 11. svečana in sicer z ozirom na zunanje udeležence, ki večinoma dosedaj niso mogli udeležiti se, ker so bile te prireditve v nedeljo in je posameznike v ponedeljek klicala že poklicna dolžnost k rednemu delu. Vsled tega je zagotovljena čitalniškemu plesnemu venčku letos mnogo večja udeležba od zunaj. Nadalje so obljubili letošnjo plesno prireditev kakor v nekdanjih časih zopet posetiti slovenski akademiki iz Gradca. Pa tudi plesni odsek je sklenil letos obsežnejše priprave. Dočim se bode skrbelo, da se nikomur ne bode treba ustrašiti „prevelikega sijaja“, ampak bode prireditev priprosto slovenska, namerava se na drugi strani vendar občinstvu podati tudi nekaj novega in se priredi tudi kotiljon. V ta namen je odsek sklenil določiti letos tudi za člane polovično vstopnino po 1 K za osebo, da se pokrijejo vsaj deloma stroški prireditve, katere bode v ostalem trpela čitalnica sama. Natančneje o ti zadevi pozneje. — Vabila se v kratkem razpošljejo.

— **Proti samonemškim poštnim pečatom** na poštah v Šmartnem pri Gornjem gradu in pri Sv. Francišku na Stražah so vložile zavedne občine Rečica, Bočna in Kokarje pritožbo na pošto in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu z izjavo, da smatrajo obstoj samonemških poštnehih pečatov na obeh imenovanih c. kr. poštah za zapostavljanje, preziranje in žalitev slovenskega jezika ter za kršenje člena XIX. državnega temeljnega zakona z dne 21. junija 1867. Imenovane tri občine opozarjajo v svoji skupni vlogi pošto in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu, da priznava država s členom 19. tu naštetega zakona slovenskemu jeziku ravnopravnost v vseh, torej tudi v c. kr. poštnehih uradih, in da spada zahteva po slovenskih poštnehih pečatih, slovenskih napisih itd. med zahteve naših narodovih pravic. One izražajo v svoji vlogi poštnehiu ravnateljstvu svoje obžalovanje, da vladajo v tem oziru pri nas skrajno žalostne razmere, da smo primorani si jezikovnih pravic šele iskati pri oblastvih, katere bi nam bile morale te pravice priznati in dati takoj ob ustanovitvi posameznih poštnehih uradov. Končno naznanjajo, da bodo smatrale morebitno odklonitev njihove vloge, oziroma zavlačevanje te zadeve, za novo žalitev naših pravic ter za brezobzirni prestopak proti zakonu, proti čemur bi bile prisiljene nastopiti tožno pot pri višjih oblastih. Kdor išče milosti, ta mora prositi:

— Težko je človeku, težko! dejal je Pavlo.
— Oh, da, tako težko! Živa muka! Ljuta izkušnja je življenje.

In še vedno so ji lile solze po lepem licu, a on si je mislil: kako je nesrečna! A mlada! A lepa!

— In vi? vprašala ga je deklet skozi solze, — vi bržkone delate tukaj na vrtu?

— Da, delam.

— Davno?

— Danes so nas prignali prvokrat.

— Tako, tako! Do danes še nisem nikogar videla tukaj, a vsak večer blodim okoli in preklinjam beli svet . . . Ali je za dalj časa dela za vas?

— Bog daj, da bi vse izgotovili v dveh tednih.

— Gospoda pričakuje goste, veste . . .

— Da, nekaj smo slišali. Za goste se tukaj ubijamo od jutra do večera, mrmral je Pavlo in se ozrl — stemnilo se je že in voza ni bilo nikjer. Spomnil se je, da mora iti.

— Bodite zdravi! poslovil se je na kratko od dekleta in hitel za vozom. Dohitel ga je na poljanki, kjer so se voli pasli po grajskih ro-

Gledal in gledal jo je. Dolgo gledal brez vsake misli, in sicer tako kakor na jutranjo zvezdo; tako je bila jasna in prekrasna.

Dekle je dvignila oči. Zagledavši ga, se je stresla, začudila in prestrašila.

— Odkod greste? H komu? Zakaj? ga je vprašala.

— Kak ste se vi silno jokali! je odgovoril. Ničesar ni vedel, ničesar ni našel, da bi jej bil mogel boljše odgovoriti.

Dekle je zopet zaplakala!

— Bože moj mili! je zakričala. Ne jočem se danes tukaj prvi večer. Svet mi ni mil, a Gospod ne pošlje smrti!

— Vi ste gotovo prišli z mlado gospo?

— Da, z njo. Oh, moja beda je težka. Preselili so me v tujino, — nesrečna moja glava! Prav za prav je povsod hudo naše življenje, a vendar se lažje prenaša med svojimi; jaz poznam vsakogar in vsak pozna mene: tam mi je znana vsaka stezica, vsaka koč, — tam je zemlja rodna, svoja! A tukaj, v tujem svetu je kakor v temnem lesu, kakor sredi morja brez brega, brez kraja!

In tako plače nad svojo usodo in se krega nad njo, zaliva se z gorkimi solzami!

kdor ima pri dolžniku svoj dolg uknjižen, ta ima pravico zahtevati, da se mu dolg poplača. Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu je naš velik dolžnik. V državnem temeljnem zakonu je njegov dolg uknjižen na korist našemu jeziku; tam stoji v členu 19. črno na belem, da je naš jezik v uradih pravnoveljaven; zato so občine Rečica, Bočna in Kokarje nastopile edino pravo pot, da ne prosijo milosti, temveč zahtevajo odločno, naj jim poštno ravnateljstvo svoj dolg poravnava. — Narodna dolžnost vseh slovenskih občin je, da imajo na svojih poštah slovenske pečate! Ne trpite, da bi kdo sramotil vašo slovensko občino!

— Celjskemu „Turnverein-u“ prede, in sicer grozno slabo. V petek je imelo to društvo občni zbor, in tedaj je nekdo predlagal, naj se sklene, da je glavni društveni dedič celjsko mesto. Kadar se društvo razpusti, in pobere turnarčki svoja kopita, tedaj prevzame mesto vse društvene dolgov. To je pa modro, ali kaj poreče naš župan? Sicer pa priredi društvo poleti veliko komedijo, in takrat se bo morda kaj nakapalo. Turnarčki se bodo guncali in zverali in požirali vilice in nože. Dober tek!

— Iz Brežic. Nedavno so prenesli brežiški „Nemci“ z mrzlično naglico c. kr. poštni urad iz dosedanjega poslopja v prazno nemško hišo v silnih skrbeh, da jim njihovi upniki zadolžene hiše ne spravijo na boben. Nentemeljena in nepotrebna premenitev pošte pa je naredila med občinstvom, zlasti okoličani, veliko zmešnjavo. Nedavno pride ženica iz okolice v Brežice in hoče pismo oddati. Ker pa pošte ne najde na starem mestu, vpraša mimoidočega, kam je vendar pošta presla? A ta ji pove, da je pošta v nemški hiši. Poštena žena se pa odreže: „V nemško hišo pa ne pojdem, rajše grem na pošto v Krško vas na Kranjsko“. — Tu imamo en značilen izgleđ, kako je celo priprosto ljudstvo narodno in zavedno, ker se mu studi nesramna gonja brežiških nemčurških mamelukov. Večina naših okoličanov je neomajno narodnega duha, vse želi, da bi že bilo konec „nemški“ komandi v mestu, ki pa gre vendar h kraju. Okoliški Slovenci pa naj si dobro zapomnijo, da bodo Brežice kmalu slovenske, ako nemčurje izstradamo! „Svoji k svojim“, in jajčji baron bo tako ponižen kakor pišče, ki zleze iz jajca. — Pohvaliti mi je vrle naše „Sokole“, ki delajo na to, da se slovenski duh širi med narodom. „Sokoli“ morajo biti narodni pionirji; ob času volitev naj si štejejo v dolžnost, da razganjajo duševno temo in pripomorejo slovenski stvari k zmagi. Pri našem „Sokolu“ je nekaj kmetijskih fantov, ki so po uro in več daleč od mesta, a vendar hodijo pridno telovadit. Nazdar!

— Brežiški „Nemec“ zaradi hudodelstva obsojen. Včeraj je bila pred c. kr. okrožnim sodiščem v Celju obravnava zoper brežiškega „nemškega“ brivca Pajdascha, zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe. Ko je bila v Brežicah dne 14. avgusta lanskega leta otvoritev „Narodnega doma“, je vrgel ta junak v „Sokola“ Alojzija Novaka iz Ljubljane težek kamen in ga na nogi poškodoval. Navzoča sta bila tudi brežiški policaj slavnoznani Schallon in njegov celjski pomagač še bolj slavni Zintauer, ki hudodelstva seveda — nista nič videla, ampak nastopila pri obravnavi

poleg 16 drugih — razbremenilnih prič za nedolžnost Pajdascha. Saj se razumemo. Značilno je, da se je ta zadeva pol leta pletla, predno je prišlo do obravnave; če bi storilec bil slovenski kmetijski fant, ali bi ne bilo prej vse dognano? Še bolj značilno je, da je poškodovanca preiskalo v tem času 7 (reci sedem) zdravnikov, ali je prizadeta poškodba res težka telesna poškodba. Kljub vsemu temu se hudodelstvo ni dalo izbrisati in je bil nemški friseur Pajdasch (prejšnje čase Slovenec Pajdaš) spoznan krivim hudodelstva težke telesne poškodbe. Dobil je za to hudodelstvo, za katerega je kazni odmeriti od 6 mesecev do 1 leta, vsled „olajšalnih“ okoliščin 14 dni ječe ter mora poškodovanca plačati 50 K odškodnine. Predsedoval je dež. nads. sv. Reitter, zagovarjal pa izza št. lenartske nezgode znani enonogi dr. Mravlag. Ta je tako nesramno napadal slovenske priče in dolžil celo slovenske c. kr. sodnike krive prisega, da je celo nemški dr. Boschek izrazil svoje začudenje, da c. kr. uradnik, predsednik Reitter takih izrazov ni grajal ali celo zavrnil. Zasebnega udeleženca je zastopal g. dr. J. Karlovšek. Sodno je torej dokazano, da brežiški Nemci hočejo svoje zmage nad Slovenci slaviti s hudodelstvi! Slovenci zapomnite si to!

— Od Sv. Petra v Savinjski dolini smo prejeli dopis, ki je značilen za naš napredek. Začenja se: „Pretečeno leto smo dokaj napredovali; dobili smo slovenski poštni pečat, ki je v čast slovenski občini Št. Peter“. — Kako z malim smo zadovoljni! Kar nam gre po vseh pravicah, kot n. pr. slovenski poštni pečat v slovenski občini, in ako si tega priborimo, že smo veseli, in po pravici. V takih malenkostnih rečeh si ubijamo moči, in nam jih potem primanjkuje za večja važnejša podjetja. Vlada nas ovira na vsak mogoči način, da ne moremo napredovati kakor drugi narodi. — Dopis pravi dalje: „Kar se tiče društvenega gibanja, je stvar dokaj živahna, le žal, da nas učiteljstvo vsled preganjanja od vlade in narodnih nasprotnikov premalo podpira. Na delo za narod! Da imamo svoje učitelje na strani, bi Sv. Peter sijal v narodnem oziru. — Ptujski „krotar“ se včasih priklati v naš Sv. Peter, pa ne k domačinom, ampak k svojim prijateljem, priklatežem, kateri prodajajo tu smrad iz celjskega smrdečega mlina. Je pač Lenko pri nas; Imena prodajalcev dihurške moke navedem prihodnjič. Slovenske žene in moške! Ne kupujte pri svojih nasprotnikih! Ogibajte se nemškutarjev, naše geslo naj bo: „Eden za vse, vsi za enega“, ali „Svoji k svojim!“

Iz Mozirja. Naš trg si v narodnem oziru zopet mane zaspane oči in gleda po svetu, koliko je napredoval Slovenski Štajer medtem, ko je dremalo sokolsko Mozirje. Nismo spali pri nas a žalibog, utrujenost se nas je polastila. Krasno in dragoceno zastavo „Mozirskega Sokola“ smo trdno zaklenili, a nismo je predali moljem; pride dan, ko naš prapor zopet zaplapola nad navdušeno množico. Naše sokolske surke še niso raztrgane; marsikdo jo še hrani v omari, in kadar mu zopet pride pred oči, se mu osolzi oko in krasni spomin na minulo dobo mu zaplava pred duhom, in ponos mu spreleti lice. Ena ali dve surki sta sicer raztrgani... Sedaj pa imamo še

eno edino društvo „Narodno čitalnico“, ki bi se že tako rada pobratila s čilim „Sokolom“. Njej v pohvalo naj zapišem par vrstic! Dne 8. t. m. je priredila krasen zabaven večer, namreč gledališko predstavo „Doktor Hribar“. Ta igra nam je zelo ugajala, ker so se naše dame in gospodje potrudili, da je tako lepo uspela. Čast jim in vsemu požrtvovalnemu občinstvu, ki je omogočilo lep uspeh večera. Obisk je bil sicer prav obilen, tako da se imamo v gmotnem oziru le pohvaliti, a vendar iz spodnje Savinjske doline ni bilo prav nikogar, ki bi se zanimal za naše ustajenje. Samo narodni Nazarjani so z nami; hvala jim! Z žalostjo pa omenjamo, da se v našem trgu pojavlja antagonizem, nasprotstvo in zavist, med posameznimi narodnimi sloji. To ni tolažilno, če si moške iz istega stanu nasprotujejo med seboj. To ni narodno, če nekateri narodnjaki samo zato ne delujejo pri „čitalnici“, ker že delujejo tam osebno omržene osebe. To so malenkosti, a te malenkosti so v stanu, da nam zastrupijo vse narodno gibanje. Ni lepo to in ne vodi k cilju, da bi samo grajal in tožil. Ne, Mozirčani smo še vedno moške, narodni moške. A prišlo je pri nas zadnji čas v navado, da smo samo javkali in kritizirali. To ni moško. Priznajmo si sicer, kar ni prav, a potem združimo vse narodne moči in složno na skupno delo! Narodno Mozirje, pozdravljeno!

— Šoštanjске volitve, zakaj so bile razveljavljene? Kakor se je v listih že pisalo, je c. kr. štajersko namestništvo volitve v občinski zastop Šoštanj razveljavilo in se je v nekaterih nemških listih tudi že poročalo, da je dalo povod temu postopanje slovenske volilne komisije. Takoj po volitvi se je pisalo, da so se godile grozne nerednosti, da so se volilci siloma zadrževali, da so bili opravičeni volilci zavrženi, da se politična oblast vkljub protestu od nemške strani ni pobrigala za vzdrževanje reda in miru. Danes smo v prijetnem položaju poročati na podlagi oficijelnih dat, zakaj se je vlada čutila prisiljena volitve razveljaviti. Neka Ana N. je bila vsled ovadbe čevljarja Mačka obsojena zaradi prestopka tatvine pri okraj. sodišču v Šoštanju 7. aprila 1904 na 5 dnevni zapor. Nemci so zahtevali, naj se ta volilka iz imenika volilcev črta, a reklamacijska komisija temu zahtevku ni mogla ugoditi, ker dotična razsodba z ozirom na vloženi vzklic ni bila pravomočna. Pri prizivni obravnavi dne 19. maja 1904 je bila razsodba prvega sodišča potrjena, vsled česar se je imenovana volilka v smislu § 3 c vol. reda trdnostno črtala iz imenika. To in le to je uporabila visoka vlada kot razlog za razveljavljenje šoštanjskih volitev, katere so po celem slovenskem Štajerju vzbudile toliko pozornosti.

— Gornjegrajski okrajni zastop. Poročilo o LXIX. redni glavni skupščini. Devetinšestdeseta glavna skupščina gornjegrajskega okrajnega zastopa se je vršila dne 23. grudnia m. l. v Gornjem gradu. Ko je ob 9. uri dopoldne konstatiral načelnik g. Fran Šarb sklepčnost in otvoril sejo, se je imenoval tajnik okrajnega zastopa g. Franc Podbrežnik zapisnikarjem. I. Po prečitaniu in odobrenju zapisnika 68. glavne skupščine, dne 14. maja 1904, se je predložil v pretres po okraj-

žicah... Krenil je hitro na cesto; ozrl se je še nazaj — a zagledal ni več tega, kar je iskal, — vse je zagrnila gosta večerna megla.

II.

Domov se mu ni mudilo, no, dospel je vendarle počasi in tiho, neprenehoma razmišlja je o nesreči in togi solzne doline.

Na pragu ga je srečala Galja in ga začela izpraševati s svojim veselim glasom o tem in drugem. — on pa ji je na vse odgovarjal mračno in čemerno.

Peljala ga je v koč in zanetila ogenj. Miza ga je čakala pokrita, na mizi krajec kruha in nož. Pavlo je sel za mizo in si glavo podprl z roko.

— Glej, najina večerja, izpregovorila je Galja in sedla tik njega.

— Izposojena? dejal je Pavlo in si odrezal kos kruha.

— Stavim svoje srce, da bo letos boljša letina. Kako lepo se kaže na polju; rž taka, da ne prideš skozi: gosta, pregosta!

— Ti si mi tudi lani proročevala dobro letino: Kamor pogledaš, povsod vidiš zlate vrbe!

— Ljudje upajo...

— O, človeški upi! Kje si dobila žita na posodo?

— Nikitin Rumjaj mi ga je dal.

— Gotovo se je dolgo izgovarjal, predno je dal!

— Kaj še! Ni trohice se ni izgovarjal. Tako, ko sem mu rekla, mi je iz srca rad pomagal. To je dober človek, ta Rumjaj.

— Oh, dobri ljudje! dobri ljudje! pristavil je Pavlo.

Galja ga je rahlo objela in se ga rahlo pritisknila. Začela je govoriti — on ne odgovarja, ona se mu smehlja, on je ne gleda; pritisknila se ga je — on je ni objel.

— Izpregovori vendar besedico moje srce, ga je prosila.

— Jaz nimam veselih besed, nimam sladkih, ne sili me, kajti žalostne besede niso zate.

— Zakaj si tak, mili moj? Povej mi, ali nama nemara grozi kaka nova beda?

— Ali nama ni stare že dovolj? Da, pa tudi nova se ne bo zapoznila. Eh, dovolj se še naživiva te dobrote!

— Čemu tako govoriš, dragi moj! Minejo slabi časi, in ako Bog da, dočakava dobrih uric...

— Ha, le čakaj srečo, katera ne pride, in trpi nesrečo, katera te je že zadela! Izmuznil se je iz rok, katere so ga nežno objemale in sel daleč od žene.

Njegova duša je kipela bolesti in otožnosti. Niti slišati ni hotel o dobrih nadejeh, o veselih upih. Rajši bi poslušal grenka očitanja, ljubše bi mu bile besede o obupni žalosti. Dosti bližje bi mu bila duša, katera bi razdraževala njegovo ščemečo togo, ljubše bi mu bilo srce, katero bi bilo v nezadovoljnosti in neskončni bridkosti tako, kakor njegovo lastno srce.

Pogledal je Galjo: njene oči so bile uprte vanj z jasnim pogledom, kakor po navadi; tihe, pohlevne solze so se pretakale druga za drugo po njenem licu, a ustnice so se vzlic temu smehljale. Zasmilila se mu ni, a njene solze so se mu zdele nelepe, razžaljive, puste: čemu že ona plače, ona, nerazumno, zabito dete?

— Hm, vse je dobro in bo še boljše, si rekla prej, čemu se torej jočeš? vprašal jo je mož.

nem odboru sestavljen proračun okrajnega zastopa ter proračun okrajnega ubožnega zaklada leta 1905. Sklenilo se je po natančnem pretresovanju točko za točko: 1. Proračun okrajnega ubožnega zaklada se nespremenjen sprejme z dohodki 2330 K in z ravno toliko stroški. 2. Proračun okrajnega zastopa kaže dohodkov 182.088 K 62 vin., stroškov 177.356 K 13 vin., torej preostanka 4732 K 49 vin. Pri dohodkih je omeniti 50% okrajna doklada k vsem okraju predpisanim državnim davkom in državnim prebitkom, izvzemši osobno dohodnino. II. Tuokrajnim občinam se dovoli pobirati za l. 1905 sledeče občinske doklade: Bočna 60%, Luče 40%, Nova Štifta 60%, Solčava 50%, Rečica 40%, Mozirje 60%, Ljubno 60%, Gornji grad 60%, Kokarje 60%. Ker so občine Mozirje (90%), Ljubno (99%), Gornji grad (90%) prosile za višje doklade kot 60%, se dovolitev istih deželnemu odboru s priporočanjem odstopi. Občini Gornji grad se še dovoli pobirati 15% užitninsko doklado. III. Z ozirom na nalog štajerskega deželnega odbora glede prošnje občine Solčava, naj bi se cesta od levega brega Savine pod Solčavo skozi vas Solčava sprejela v okrajno cesto II. reda, se soglasno sklene: Okrajni zastop gornjegrajski sprejme ta del občinske ceste v okrajno cesto II. reda, ako prispeva država za ta del ceste 40% in dežela 30%, kakor prispevate te dve korporaciji za cestno progo Ljubno-Luče. Na predlog g. Iv. Zagožena se soglasno sklene, da naj okrajni odbor občini Bočna podeli subvencijo 400 K za razne naprave, ker je ta občina v velikih denarnih stiskah vsled velike povodnji predlansko leto. IV. Županstvu na Ljubnem se podeli dovoljenje trško žago prodati Jožefu Kočvarju in Janezu Kopušar za 2800 K. V. Ker dosedanj pregledovalec okrajnih računov za leto 1903 g. Anton Goričar odstopi vsled bolehnosti, se izvoli na njegovo mesto g. Franc Kocbek. VI. Gosp. Josip Dekort predlaga, naj izposluje okrajni odbor Gornjegrajski graščini pri deželnem odboru kako podporo za napravo mostu čez Dreto pri Vrbovcu. Se soglasno sprejme. VII. Prošnji učiteljskega društva za okraj Gornji grad, naj se ustanovi štipendij za učiteljske, se ugotovi soglasno, ter se sklene ustanoviti štipendij z letnim zneskom 240 K. Ta štipendij prejmejo dijaki moškega spola na učiteljsku, ki se zavežejo v tem okraju službovati. V prvi vrsti dobe podporo v ta okraj pristojni učiteljski. VIII. G. Anton Turnšek predlaga, naj se naprosi deželni odbor, da se nastavi v okraju gornjegrajskem živinozdravniku, kateremu bi tudi okraj primerno prispeval. Soglasno sprejeto. IX. Predlog g. Tomaža Krefelja, da se most čez mlinsko strugo v Ljubiji napravi nov in se za trame stare železniške šine kupijo, se soglasno sprejme. X. Soglasno se tudi z navdušenim odobravanjem sprejme predlog g. Josip Ulčnika, da se slovenskim štajerskim deželnim poslancem za njihov energičen nastop v deželni zbornici

— Ti si vedno tako otožen, mili moj!
 — Ne objokuj moje toge! Tebi se ni treba žaliti radi nje. Dovolj je!
 Obrisala si je solze in znova šla k njemu in se ga pritislila tako nežno in mehko.
 — No, dobro, da si se pomirila! izpregovoril je z bridkostjo, za katero se je skrivala pritajena nevolja.
 Ona je tiho sedela poleg njega, kakor poleg bolnika.
 A njemu je bilo težko. Težko, da, težko! Rad bi se odmaknil od nje, no ona se ga je tako pritislila, revica, da usta niso mogla izreči zle besede in on se ni mogel odločiti, da bi se dvignil od nje. Poleg njega sedeča žena je bila zanj dobro in milo dete, a celo tuja — tuja njegovemu srcu.
 Na misel mu je prišla ona deklica, ki se je jokala zvečer za grajskim vrtom. Strmel je v okno, zagledal se v temni večer in se zamislil globoko, globoko. Njegova Galja mu je nekaj šepetala in se trudila, da bi ga razveselila, — a on je ni slišal. Poslušal jo je molče, kakor se poslušča šumljanje vode in mislil, vedno mislil. Čvrsto so se mu vtisnile v pamet one sijajoče oči, one blesteče se solze, njene strastne in otožne besede in oni pomladni večer in celo cvetje španskega bezga, za katerim se je jokala; vohal je slabo, a vendar vohal v večerni temi.

(Dalje prihodnjik.)

izreče brzojavno priznanje. Na to zaključil načelnik g. Franc Šarb LXIX. glavno skupščino ob 12. uri.

— **Slovenski dijaki v Gradcu.** Malokater slovenski dijak je tako srečen, da bi mogel iz lastnih sredstev preživiti se za časa svojih študij na visokih šolah. Vendar je pa za narod nujna potreba, da dobi kolikor mogoče naraščaja za uradniška mesta, katera nam itak večinoma Nemci zasedajo na naših tleh. V Gradcu so do lanskega leta slovenski dijaki dobivali od splošnega podpornega društva za akademike v znatnem številu brezplačne obednice, katere so bile seveda tudi s prispevki slovenskega občinstva plačane. Nemška strast in nestrpnost se je pa vsled hujškanja časopisov vgnezdila tudi pri tej nepolitični dobroti napravi in zdaj slovenski dijaki le v neznatni meri dobivajo proste obednice, vsled česar je beda v zadnjem času tolika, da slovensko podporno društvo isti niti za silo ne more več v okom priti. Obračamo se na zavedne narodnjake širom dežele in na zavode, naj slišijo naš glas in po možnosti pošljejo prispevke slovenskemu podpornemu društvu v roke g. dr. Ipavica zdravnika v Gradcu. V Celju nabira na prošnjo društva prispevke g. dr. Vekoslav Kukovec, ki se ob enem tem potem priporoča vsem, katerim je mogoče storiti dobro delo. Podpore se delijo enakomerno vsem potrebnim dijakom brez vsakih ozirov in je merodajno le, kdo je bolj potreben in z ozirom na študije podpore bolj vreden.

— **Pete brusijo za notarja.** V Mariboru je izpraznjeno notarsko mesto. To mesto bi rad dobil zagrizeni nemškutar, notar Wiesthaler iz Brežic. V ta namen hodi po mariborskem okraju sempatam neki mož in nagovarja župane, naj prosijo justično ministrstvo, da imenuje Wiesthalerja za notarja v Mariboru. Kdo je neki tega moža najel, da se peha za Wiesthalerja.

— **Ponikva ob juž. žel.** Ker so bile zadnje občinske volitve razveljavljene, se vrše nove prihodnji ponedeljek, dne 30. t. m. Občani, pridite v obilnem številu na volišče in volite po svojem dobrem prepričanju in neustrašeno. Značajne Slovenice v odbor! K volitvi pride, kakor se sliši, vladni komisar iz Celja.

— **Netaktnost c. kr. pošt.** Naročnik se nam pritožuje, da dobi naš list v roke vedno najmanj tri dni pozneje, kakor bi ga imel dobiti. In še tedaj je list ves razčesan, ovitek pretrgan, in časnik celo od znotraj ves zamazan z jedjo, da se vidi, da ga je nekdo, kdo ve, če ne sam poštar odprl in čital pri kosilu. — Celjski poštni uradniki ne poznajo krajevnih imen in zato pošiljajo liste čisto drugam, kakor pa so naslovljeni. — Prosimo svoje naročnike, naj nam prijavijo vse nerednosti, ki se jim morda gode pri pošljanju lista, sestaviti hočemo obširno pritožbo na poštno ravnateljstvo v Gradcu.

— **Logarovec p. Križovci.** Pišejo nam: „C. kr. pošta v Križovcih hoče biti nekaj steber germanskemu mostu do Adrije. Tam hočejo razumeti samo nemški, čegrav grizejo ti zagrizenci slovenski kruh. Zadnjič sem prilepil na poštno nakaznico narodni kolek, in zate so mi jo vrnili. To pa je predrznost, da je ni večje.“ — Uredništvo pa veli, da bi se imeli tamošnji Slovenci pritožiti pri poštnem ravnateljstvu v Gradcu. Radi bi vedeli, ali bi potem vaša pošta prejemale nakaznice, kolekovane s cesarsko znamko in slovenskim kolekom; v Gradcu imajo poper zoper tako nadutost in ošabnost!

— **Okrajni zastop v Laškem trgu.** Dne 17. t. m. so bili iz veleposestva izvoljeni v okrajni zastop gospodje: Fer. Roš, pos. in deželni posl.; R. Uhlich, lastnik kopališča; F. Alberti, velepos.; G. Vodusek, okr. šol. nadzornik; K. Kitzer, rud. uradnik; F. Kalan, pos.; R. Tentschert, rud. ravn. in J. Vovk, trgovec. Dne 18. t. m. iz skupine najvišjih davkoplačevalcev industrije in trgovine: A. Elsbacher, trgovec; A. Plenč, tvor. ravnatelj; F. Krassnigg, rud. uradnik; R. Diarmayer, tvor. ravnatelj; G. Leiller, gozdni oskrbnik; G. Burger, kemik; H. Skalac, kolodvorski restavrator in J. pl. Gosleth, tvorničar. Dne 19. t. m. iz skupine mest in trgov: Dr. A. Mravlag, notar; dr. E. Schwab, zdravnik; A. Weber, hišni pos.; K. Hermann, trg.; J. Drolc, hišni pos.; K. Valentinitsch, naduč. v pok.; O. Withalm, tvorničar in B. Falta, gostilničar. Iz skupine kmetskih občin: F. Peklar, hiš. pos.; K. Sunta, pos.; J. Bezgavšek, pos.; A. Stegenšek, mlinar; J. Lapovnik, pos.; A. Juvančič, gostilničar; A. Urbajs, posestnik in J. Kajtna, posestnik.

— **Odlikovani orožniki.** Z pohvalnimi dekreti in renumeracijami so odlikovani orožniki: Tit. stražni vodja Ivan Šmigovec in tit. stražmojster Ivan Antonič, oba pri dežel. orožniški komadi št. 6 v priznanje odličnega ravnanja povodom nekega požara. — Istotako so bili odlikovani tit. stražni vodja F. Hoffmann, A.

Windisch ter K. Klapper v priznanje zaslug povodom povodnji v Radgoni. — Pohvalno priznanje je podeljeno tit. stražnemu vodji O. Pirkoviču.

— **Od štaj. kmetijske družbe** so bili odlikovani s premijami za zvesto službovanje naslednji posli v celjskem okraju: Neža Miklavc, ki je že 43 let pri g. Janiču v Žalcu; Janez Osec, 36 let pri g. Jurju Avznerju v Dramljah in Janez Okročnik, 34 let pri g. Vrečerju v Vojniku. Ana Filic, ki je bila 30 let pri M. Samec pri Sv. Lovrencu, je bila tudi odlikovana, pa je umrla dan poprej, predno je dobila premijo. Premije so bile po 20 kron. Neža Miklavc je dobila vrhutega od namestnika kolajno.

— **Ilustrovani Narodni koledar** v elegantni vezbi za l. 1905 dobe vsi novi naročniki, ki se oglase zanj in pošljejo naročnino najmanj za pol leta naprej. Vsi naročniki, ki nam pridobijo najmanj enega novega naročnika, ga dobe istotako brezplačno. Svoje vrle dopisnike opozarjamo, v slučaju da bi hoteli imeti koledar, naj se zanj oglase.

— **Občni zbor „Celjskega Sokola“** se vrši jutri ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih. Ker je bilo minulo leto zelo živahno za razvoj našega „Sokola“, bodo poročila funkcionarjev gotovo zanimiva. Opozarjamo torej vse brate, da se udeležijo občnega zborovanja kar najštevilnejše.

— **Zadnja plesna vaja** se vrši jutri v soboto od 6. do 8. ure. Cenjene dame se na to opozarjajo in najljubneje vabijo, posebno ker je to zadnja prilika, da ponove figurne plesne se bodoče veselice.

— **Celjska posadka** je dobila v torek zjutraj ukaz, naj bo vedno pripravljena skozi 14 dni, če bo treba med Madžare. Kot znano se tam vrše volitve in fanatični Madžar se dá ubiti za svoje poslance, ki so pa čisto kaj dvomljivega značaja. Slovenski polk v Celovcu je že na Ogrskem. Kako si vlada drzne slovenske vojske pošiljati v ogrsko deželo, da pomagajo ščititi nepostavnosti! In če kak nor Mažar sproži revolver v našega fanta, bo tekla slovenska kri, ko se krši zakon, Kultura!

— **Pedagogika v mestnih nemških šolah.** Kako sposobne učitelje ima „nemško“ Celje, je pač najbolj kričeče nam pokazal slučaj, ko je učenec oklofutal svojega nadzornika. Če sodimo po tem, smo lahko prepričani, da obstoji pedagogika v nemških šolah samo v pesteh in klofutah. Če učenec gre nad učitelja s pestjo, potem mu „lerer“ gotovo vrne z batom! — Izvedeli smo tudi drug slučaj, a tega prihranimo za drugič, le to povemo, da bode smrdelo, ko pridemo na dan z odkritji. Kako disciplino uče nemški učitelji, zopet kaže v prelepi luči slučaj, ko je nek učenec na meščanski šoli šel z odprtim nožem nad svojo gospodinjo, da jo zakolje. Tako se torej uči na meščanski šoli! In potem pravijo, da ni napredka!

— **Celjski „Rauberblat!“** ali „D. Wacht“, glasilo celjskih kolovodij je pokazal zopet kakšne baže da je. — Ker je učenec meščanske šole z odprtim nožem napadel svojo gospodinjo, je bil zato v šoli pozvan k redu. In če ga je katehet v opravičeni ogorčenosti prijel za lase, je to samo dobro delo. Ali naj ga hvali? List „D. W.“ pa bljuje vsled tega žveplo in ogenj, nari kot blazen drviš in laže nesramno. Vzel je v zaščito frkolina, ki napada z nožem! Seveda, „Rauberblat!“

— **Narodna čitalnica v Žalcu** priredi meseca svečana poučno predavanje za vse sloje. Podrobni vsprej in dan se naznani še pravčasno. Odbor.

— **„Brežiški Sokol“** naznanja slav. občinstvu, da je svoja vabila za „Sokolski ples“ že razposlal in prosi, ako se je katerega spregledalo, ki bi si želel udeležiti tega plesa, naj to pismeno prijavi društvu. Odbor.

— **Trbovlje.** Od 1. februarja naprej bo med pošto in kolodvorom Trbovlje vozila pošta; dosedaj je hodil samo poštni sel.

— **Nesreča v premogokopu.** Dne 24. t. m. zvečer je ponesrečil v Trbovljah premogar Jernej Ramšak. Velikanska klada premoga je padla nanj in ga vsega stlačila in zgnjetla.

— **Pet oseb je umrlo v eni hiši** in v teku enega meseca posestniku Antonu Pilko v Dolu, župnije šmarske. Najprej mu je umrla žena in kmalu potem zaporedoma štirje otroci. Bela žena tudi pri nas neizprosno vihti svojo koso. Ljudje jako bolehalo na influenci.

— **Samoumor.** V Mariboru se je v torek zjutraj obesil v svoji delavnici 48 letni metlar Lettig z dvojno vrstico. 15 letni sin ga je našel visečega; odrezali so ga, ali bil je že mrtev. Lettig je bil nekaj dni sem prav zamišljen, ker so ga zapustili najboljši delavci, in mu je njegov zalagatelj poslal slabo blago za metle. Menda je to moža peljalo v smrt.

— **Kozje.** Dne 19. svečana (nedelja) se vrši v prostorih g. Fr. Guček v Kozjem ob 3. uri popoldne ustanovni shod podružnice c. kr. kmetijske družbe v Gradcu za kozjanski okraj. Ustanovnega shoda se udeležita g. Fr. Juvan, tajnik kmetijske družbe v Gradcu in priljubljeni g. dež. potovalni učitelj Jelovšek, ki bodeta oba govorila. Članarina

znaša 3 K na leto. Za to dobivajo člani dvakrat na mesec poučni „Gospodarski list“ in so razun tega deležni vseh mnogoštevilnih ugodnosti, ki jih ponuja kmetijska družba. Vljudo se vabijo kmetovalci in sploh posestniki kozjanskega okraja, da se v obilnem številu zbero pri ustanovnem shodu v nedeljo, dne 19. februarja t. l. in s svojim pristopom pokažejo, da vedo ceniti vsak resničen napredek v gospodarskih strokah. Nikomur, ki mu je res mar za gospodarski napredek in za zboljšanje naših žalostnih kmetijskih razmer, ne bode žal, če pride k zborovanju. Posebno se prosijo včl. g. župniki in gg. učitelji, da bi ljudstvu pojasnili velik pomen in ugodnosti kmetijske družbe in ga bodrili za pristop, ki bo vsakemu udu na korist.

— **Smolnik.** Trdna žena. — Nesreča. Koncem minulega leta je šla iz Planine drvarja Paumgartnerja žena v Oplotnico tri ure hoda po živež in si tam naložila 30 klg teže. Ko se vrača in preide dvetretjini pota, je povila v gozdu deklico, in kaj stori? Zavila je dete v predpasnik, vzame tovar na rame in tako pride domov. Drugi dan je nameravala otroka sama nesti h krstu, a mož ji ni privolil. Bil sem uradno v oni bajtici ter videl mater in hčerkico, ki sta zdravi in čvrsti! — Sredi t. m. je sedemletna deklica, hčerka vžitkarja Arl-na z drugim še mlajšim fantom pasla koze. Zakurila sta in pri nakladanju drv vnamé oženj deklici obleko, ki je bežeči do poslednje niti zgorela. Oče jo je našel v gozdu nezavestno in nekaj ur pozneje je doma umrla. — Sirotka je zgorela in zmrznila!

— **Samoumor.** Gostilničar Anton Valenčak v Št. Petru pod Sv. gorami, okraj Kozje, se je ustrelil, ker je bil neozdravljivo bolan.

— **Zgornja Polskava.** Dne 21. t. m. dopoldne je upepelil ogenj hišo in gospodarsko poslopje peku in gostilničarju Brerghausu prav do tal razen zidovja. Zgorelo je vse razen živine in vina. Pogorelec je bil zavarovan za 13.000 kron, škoda pa je še večja.

— **Požar.** V nedeljo, dne 15. t. m. zvečer je začelo goreti v gradu na Dornovi. Pregorel je že strop v sobi, a k'sreči so isti večer imeli dornavski gasilci plesni venček ter so takoj odhiteli k pogorišču. V kratkem času je bil ogenj pogašen. Da niso bili Dornavčani takoj na licu nesreče, bi bil grad pogorel.

— **V Ptuj** je napovedan konkurz nad premoženjem trgovca Wegschaiderja.

— **Izpred graškega sodišča.** 26 letni Anton Ogorevc iz Pišec, okr. Brežice, je služil poleti v Graecu v tamošnji orožniški vojašnici. Izmaknil je slugi Wippel-u iz kovčka 70 kron in odšel v domačijo. Prišel pa je spet v Graec in ukradel vojennu sostanovalcu suknjo in jo zastavil. Obsojen je bil na 8 mesecev ječe.

— **Za župana v Graecu** je zopet izvoljen dr. Graf.

— **Umrl** je v Ljubljani dr. Adolf Schaffer, ki je bil z renegatom Schweglom vred politični vodja kranjskih Nemcev. Bil je deželni odbornik in pameten diplomat, kadar se je šlo ukaniti Slovence. Ni bil kričoč, a zvit in delaven politik, za kranjske Nemce skoraj nenadomestljiv. Slovenci imamo enega odvažnega nasprotnika manj.

— **Občinske volitve v Pulju.** Pretečeni teden so se vršile v Pulju občinske volitve za III. razred. Važno je, da so se jih tudi udeležili združeni Hrvati in Slovenci, ki so propadli vsled neznačajnosti nekaterih vasi, ki jih je okužil lahonski duh. Zraven mesta je naseljenih nekaj slovanskih Črnogorcev, ki pa so večinoma prodali svoje brate. Hrvatje so dobili 641, socialisti 768, Italijani pa 1342 glasov.

— **Meščanska šola v Postojni.** S prihodnjim šolskim letom se otvori v Postojni prva slovenska meščanska šola. V zvezi z njo bo trgovski tečaj. Čas je, da se zadeva končno reši; saj se je zavlačevala po nepotrebnem malone skozi celo desetletje.

— **5000 kron za ljudske knjižnice** je postavilo v proračun za prihodnje leto stolno mesto Zagreb.

Oplotniška nemškutarija poka!

Oplotnica, dne 21. januarja 1905.

Bahato se ponašajo oplotniški nemškutarji tam na južnem vznožju zelenega Pohorja, da so še močna trdnjava za nemškutarski značaj konjiškega okraja. Vendar se je jelo v zadnjih dneh tudi v tem gnezdú neko gibanje; ljudje so si začeli mučiti narodnozaspene oči in obračati svojo pozornost tudi lastnim, od oholega nemškutarja predrzno teptanim, rodnim tlem. Iz za divno-krasne Lukanje je privel svež, nov veter in oplotniški nemškutarji so jeli bojzljivo privzdigovati glave in nemirno mencati po svojih toplih ležiščih.

Ta veter, ki ga je povzročil vrlonarodni župnik Juri Bezenšek je precej zavihnil previsoko strleče nosove in noske od kmečkih žuljev odebelelih nemškutarskih zgag.

Glas o boju, ki ga bijejo Slovenci za osvobodjenje občine izpod nemškutarskega jarma, traja že leta in nemškutarska svojat zmišljuje vsemogoče spletke, da bi se ubranila polomu.

In zavlada je veselje v Izraelu, ko so nemškutarji dobili v pomoč — „zwei stramm-deutsche Stützen“, — v osebah, iz Žič proslulega učitelja Gvidona Srabotnika in okrajnega pomožnega učitelja Čučeka, pred katerim je šel svarilen glas iz Slovenskih gor, kakor pred kugo in kolero. Ta dva sta si zaprisegla v nesveto nalogo, metati Slovence polena pod noge in ščititi tako trhlo, smrdečo oplotniško nemškutarijo. Toda le potrpi! Napravili vam še bomo tla tako vroča pod nogami, da bodeta skakala kakor medved pred bobnom in slednjič tudi odskakala drugam, kjer so vas bolj željni, nego pri nas.

Srabotnik, Čuček, et tuti quanti bi sedaj radi vrlega nadučitelja gosp. Brumna spravili v svojo mrežo in ga nahujskali proti Slovincu.

Kakor nam je prišlo na uho, je baje okrajni šolski nadzornik pri uradni konferenci v Konjicah leta 1904 skrivno namignil, pomenljivo se ozrši po Cmerezku in Srabotniku, da mu ni drago, politično hujskanje in pisarjenje po „Štajercu“ — tudi ne trganje podplatov za časa občinskih volitev, bodisi že za to ali ono stranko. Treba bo visokonosima gospodoma ušesa krepko naviti, da ne bosta kar meni nič tebi nič ignorirala besede svojih predstojnikov!

Nasvetovali bi vama, da i vidva svoje duševne moči, če niso zmrznjene, obračata le v prid šoli, kakor tudi župnika gonita v cerkev.

Da odgovorimo na vaše besede, vam povemo: Kdor seje izdajalstvo, hujskarije med narod, mora radevolje prenašati tudi preganjanje. In to vam povemo na vsa usta: Poskrbeli bomo do dobra, da vama tla ne bodo z rožcami posejana!

Ti pa narod oplotniški, stopaj s svojimi neustrašenimi boritelji krepko naprej, otresi sramotni jarem nemškutarstva in gospodarj sam na svoji rodni grudi. Ne sladke besede, ne žganje te naj ne premoti, ampak pokaži pošteno svoje lice, slovenski kmet, in očedi s svojega telesa pijavke, ki ti sesajo srčno kri!

Lukanjski z maj.

Upravništvo „Domovine“ naznanja onim naročnikom, ki nam še niso poslali naročnine, da jim s l. svečanom ustavi list. Skušnja dolgih let nas je izučila, ker imamo pri listu velike stroške, veliko režijo in mnogo dolžnikov. Dvakrat da, kdor hitro da.

Društveno gibanje.

— **Slovensko delavsko podporno društvo** v Celju vabi Vaše blagorodje na plesni venček, ki se vrši v prostorih „Skalne kleti“, 4. svečana 1905. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 vin. za osebo. Svira celjska narodna godba. Ker je čisti dohodek namenjen za zgradbo „Delavskega doma“, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi najvljudneje vabi odbor.

— **Učiteljsko društvo za konjiški okraj** zboruje dne 2. svečana t. l. ob pol 12. uri dopoldne v Konjicah; predava gosp. L. Serajnik o lepopsnem pouku.

— **Vabilo na tombolo**, katero priredi prostovoljno gasilno društvo za ormoško okolico s sedežem na Hardeku v nedeljo 29. januarja 1905 v prostorih g. Andreja Kalchbrennerja v Ormožu. Svira popolna društvena godba. Začetek ob 7. uri zvečer.

— **Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj** bo imelo dne 2. svečana t. l. ob 10. uri dopoldne v šoli na Vidmu svoj občni zbor po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvene zadeve. 3. Poročilo predsednika o društvenem delovanju leta 1904. 4. Poročilo blagajničarke o stanju društvene blagajnice in odobrenje računa zu leto 1904. 5. Predavanje gosp. Tominca: „Nekaj misli o osemletni šolski dobi“. 6. Želje in nasveti.

— **Kmetško bralno društvo na Hajdini** bo imelo v nedeljo, dne 29. t. m. po večernicah v Graharjevi gostilni svoj občni zbor s srečolovom. Vsi udje in prijatelji našega društva se tem potom vljudo vabijo.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“** v Gradcu je izvolilo na III. rednem občnem zboru dne 21. januarja t. l. mesto dosedanjega predsednika phil. Ivana Ozmeč, ki je iz zdravstvenih ozirov odstopil — predsednikom: phil. Alberta Kramer.

— **Katoliško bralno društvo pri Sv. Jurju ob juž. žel.** priredi v četrtek, dne 2. svečana t. l. po večernicah v prostorih gosp. Al. Nendl veselico z jako zabavnim sporedom.

Zadnji vihar na Port Artur.

Danes je mesto Port Artur ena sama razvalina. Krasne v modernem slogu sezidane palače novega mesta in številna druga elegantna poslopja so porušena. Kdor je videl to čarobno mesto pred vojno, si ne more predstavljati, kako more človeško barbarstvo neusmiljeno pokončati, kar je ustvarila z velikim trudom človeška roka v zvezi z njegovim duhom. Nad Port Arturjem bi se izjokal prorok kakor se je izjokal nad razdejanim Jeruzalemom, kajti tudi v Port Arturju ne stoji več kamen na kamnu. In kdo je razdejal to krasoto?

Japonci! Oni Japonci, ki so stavili tisoč na eno, da bo mesto s trdnjavo njihova last in kar se je danes tudi uresničilo. Ali vprašati se moraš, ali bi ne bilo razumnejše, da si Japonci mesto prisvoje nerazdejanu, nego da je razdero in porušijo v razvalino? Ali to dejanje jih označuje kot resnične barbare, kot sramoto 20. veka.

V razvalinah mesta Port Arturja se med drugimi znamenitostmi nahaja tudi porušena tiskarna, v kateri se je tiskal trdnjavski list „Novi Kraj“. Zadnja številka tega lista, ki je izšla 1. januarja 1905, prinaša mej drugimi zanimivostmi vojne tudi popis zadnjega strašnega navalna Japoncev na trdnjavo.

„Jutro 29. grudna“ — tako pričinja ta popis — „je bilo silno mrzlo, petnajst stopinj pod ničlo. Oster sever je pihal čez obzidja in gosta mrzla megla je ležala na obnožjih, ki je zakrivala vsa gibanja sovražnika.“

Gledali smo v to meglo, kakor na pošastno morje, ležeče med našimi forti. A iz te megle so bljuvali grozne bliske japonski topovi. To je bilo koj zarana.

Ko pa je zasvital dan, je začelo prasketanje obležnih čet — neprestano, čedalje bolj so pokale puške japonskih barbarov. Kakor toča, ki v malo minutah zdrobi ves pridelek, tako so padale njihove kroglice.

Prvi glavni naskok je veljal našemu levemu krilu na višinah pri Tajankavu, med Ljavtišanom in velikimi zapadnimi forti.

Fort 5 je sprejel sovražnika z groznim ognjem šrapnelov in kakor se je sovražnik pokazal iz megle, letele so nanj naše ročne granate. Ali kakor hitro je fort 5 začel grmeti, so že začele težke japonske baterije izza 203 met. hriba sipati na naše topništvo svoje strašne bombe.

Hitro je utihnil naš grom; naše baterije na fortu 5 so ležale v razvalinah, a pod razbitimi baretami topov so se zvijala krvaveča trupla umirajočih.

Bombe z 203 met. hriba so takoj nehale padati na fort 5, ki je zdaj ležal v objemu smrti, marveč izbrale so si drugi cilj. — ena za drugo, gosteje in gosteje, kakor bi si bile iskale bivališča — v mesta. Bučale so po zraku kakor leteče zverine pekla in padale v mesto. A kamor so padale, — zablistalo se je, zahreščalo, okrog njih pa so nastale brazde, razvaline, obsevane od njih strašnega požara, ki je tiščal na vse strani iz podirajočih se kamenitih stavb.

Mi smo tičali v svojih pred bombami dobro zavarovanih luknjah in smo brez moči morali gledati to strahovito dejanje. To je bilo kakor san blaznosti, kakor podobe iz Dantejevega pekla! Na to pa so se začeli tudi forti na severovzhodu zaporedoma oglašati. Te forte je sovražnik kratko poprej zasedel.

Zdaj pa je tulenje in grmenje nad nami in okoli nas naraščalo, da se je zdelo, vsa narava je zblaznela, zemlja poka v svojih utrdbah. Okrog in okrog se je vse stresalo in valovilo, grozeč, da se odpre pod nami peklo in nas pogoltne v svoje temno, goreče žrelo, s trdnjavo in mestom vred.

In to je trajalo cele dolge tri ure! In te tri ure so se nam zdele cela dolga večnost. Ali zdaj — kakor bi se pretrgalo, nehale je padati na mesto, vsa groza je zadobila novo, še strašnejše lice. Srd Japoncev je hotel odduška in dal si ga je!

Ogenj in jeklena toča sta se obrnila zdaj na pomorski bazin — a tako strašno, kakor bi bilo gori v oblakih odprtih tisoč topovih žrel, iz katerih sipljejo bombe in granate naravnost v luko. Grom na grom, udarec na udarec je padal tako grozovito in brez prestanka, da ni bilo moči priti k zavesti.

In štiri dolge ure je tulil ta vihar nad luko in nad vso njeno okolico. Osem dolgih ur neprestano je trajala peklenska nevihta od ranega jutra nad mestom in trdnjavo! A kakor bi trenil je obmolknila: mrtvaški molk puščave je legel čez nas; nikdo si ni upal niti dihati ne, ne pogledati drug drugu si nismo upali. Vse je bilo otrplo, a vse prevzeto od strahu, da najstrašnejše še pride.

In res, — le nekaj minut prestanka in vihar začel je iznova. Pri tem nas je obšel čut, da ima sovražnik edini namen, narediti kolikor mogoče škode. Čut nas ni varal!

Naposled se nagne večer na zemljo! Grmenje in treskanje postaja slabeje, v tmuni ngašajo. Noč, usmiljena noč razprostre svoja tiha krila čez nesrečno razvalino mesta in trdnjave. Noč je minula brez dogodkov. A mraz je postajal hujši in hujši. Krasno jutro napoči, azurno nebo se razprostira nad razvalinami.

O sovražniku ni sledu.

In ti oblaki so se odprli in sipali iz sebe — beli mehki sneg doli na Port Artur, kakor bi nas hoteli zaviti v varno toplo odejo. Vzdih tolažbe se je izvil iz naših prsij, saj, tako smo mislili, danes bomo imeli mir!

Bridko smo se varali!

Nato so padale bombe na vseh straneh. Tako je šlo do večera in potem je nastal mir. O polnoči hkrati pa tresči nad nami — bila je sovražna bomba. Za njo druga, tretja, brez števila. To je bil grom, tuljenje v zraku in žvižganje v nočni tmini, kakor bi vsi peklenški duhovi prišli igrat nad Port Artur svoje orgije.

Bližje in bližje je prihajalo — kakor ogromna četa bivolov v ameriških stepah, kakor orjaška naraščajoča pošast.

S tem bojem, s to polunočno zmago zaključuje „Novi Kraj“ svojo zadnjo številko.

Iz Trbovelj. Kakor po navadi pri „Pazmu in delavskemu podpornemu društvu“ spremvsakega umrlega člana k pogrebu društvev rudarski uniformi z duhovnikom in društvenoo. Tako je bilo tudi 20. prosinca, ko je bilbb rajnega Franja Izlaker-ja, pri kateremimel zopet priložnost opazovati socialdemoco družbo.

Ko je pa sprevod odhajal od hiše žalosti, je bilo pa že odveč: vsakega poštenega človeka je morala groza obleteti, ko je slišal vpitje in smeh teh ljudi. To je ta inteligenca in izobrazba socialdemokratov, ki niti pri pogrebu ne puste ljudi v miru! Koliko morajo člani „Podpornega društva“ na stanovanju trpeti, kjer poštene družine s socialdemokratom pod eno streho stanujejo.

Sicer mislijo, da bodo vse rudarje in kmete dobili na svojo stran, pa to ne bo tisti Mlaker v Trbovljah nikdar doživel, ker pri našem novem društvu so sami narodni fantje in možje, ki se ne ustrašijo njihovega žuganja. Tedaj, fantje in možje „Podpornega društva“, le krepko na noge, nič se ne ustrašite, saj vaše društvo je že marsikatero podporo podelilo kaki ubogi družini v preteklem letu; bodite narodni in čvrsti v delovanju, ne ustrašite se nasprotnikov, kateri vam niti koristiti niti škodovati ne morejo.

Na svidenje 25. svečana! Na društvenem
plesnem venčku se snideva, kjer nam bo svirala
vojaška godba iz Zagreba.

Wiestaler in Hinterholcer, oba največja agitatorja in nasprotnika, sta postala čez noč za svoje zasluge častna občana v Velikem Obrežju. V protiuslugo mislijo tudi župana Zajca iz imenovanega kraja imenovati častnim članom mestne občine Brežice. Nadalje bode imenovan patentnim voznikom za prodec in pesek v Brežicah. Tudi mislijo njegovo sliko razposlati po vsej monarhiji, ker je takšen uzor župana. Slovencem pa se bode spisala knjiga: „Tako morate živeti, tako morate delovati, Slovenci, kakor velikoobreški župan Zajc.“ — Četudi bode patentni voznik, vendar pobotnic Zajc ne bode smel sam spisati.

Klepar Klabučar ima sedaj dosti dela, a toliko časa bode še imel. Priporočamo omenjenima gospodoma, da si omislita posebno ploščeno tablico. Okraski bodo želodi in hrastovo listje, potem pride rob v črno-rdeči-zlati barvi, in v tem okvirju se bode bleščalo „Ehrenbürger von Grossobresch“. Ali ne bode divno, kolosalno, piramidalno? Slično tablico priporočamo tudi velikemu Hansu in pa malemu Francu, ki smeta nositi napis „Erbauer des Deutschen Puffsteines in Rann.“ Takó bodo vsaj omenjeni gospodje na primeren način dekorirani.

Od slovenskega delavca na Nemškem. Žalosten premogarski pogreb, kateri je bil dne 8. decembra 1904 v Rheinlandu na Nemškem. Bilo je 5. decembra, ko smo se podali kakor vsak dan globoko pod zemljo. Ali kaj se zgodi? Ponesrečili so se štirje premogarji, a petega je neumna žival, konj, k sreči vlekkel proč in ta je bil sin slovenskih starišev; od štirih ubitih so bili trije do smrti podsuти s kamenjem, četrtega pa so še živega dobili, ki pa ni za berača ne za delo. Ponesrečili so se, — saj že veste, dragi Slovenci, kaj so Nemci in kaj je nemški dril — ker je nemška komanda tam „mus gehn“. Ker so imeli povelje, naj gledajo, da pride več črnega demanta na dan, so skrbno delali in se trudili in mučili z jamskimi vozovi. Zadeli so se polni vozi ob les (štampel), mašina je vedno vlekla, tak dolgo je vlekla, da je smrt privlekla; ležali so pod kamenjem in zdaj leže v črni zemlji.

Tega pogreba se nas je udeležilo čez 4000 ljudi, ker je bil ravno praznik Matere Božje. Trije črni pogrebni vozi so šli po cesti drug za drugim; na prvem je bil en Slovan, naš Čeh; ta je bil naše katoliške vere, a druga dva sta bila pa literauske. Spremila sta našega brata Čeha do katoliškega pokopališča in čakala, da ga je g. župnik izročil črni zemlji. Potem so obrnili druga dva voza in peljali na evangelsko groblje, katero je oddaljeno dvajset minut od katoliškega. Tukaj je prejel evangelski svečenik ta dva mučenika dela in pridigoval na grobu.

Kmečka trozveza.

(Konec.)

Druga panoga je živinoreja. Da ta stroka da največ dobička, je sprevidel že mnog kmetič, ter že tudi mnog začel rediti živino za prodajo. A tako, kakor mislim jaz, še ni storil vsak, ali še mu ni prišlo na misel.

Pri nas se še vedno seje žito, pšenica, ajda, kornuza itd., več kakor se rabi za domači del. Čemu? Odgovor bo, da prodam, denarja ni! Tega pa nobeden ne pomisli, da za ves trud, ki ga je imel z gnojenjem, oranjem, setvo, žetvo, mlatitvo, z okopavanjem in osipavanjem, sploh z vsem delom celega leta, ne dobi povrnjenega. Če se natančneje pogleda ima še celo zgubo. In zakaj? Nekdaj je bilo drugače. Da, a tisto nekdanje je minulo. Nekdaj, še ni ravno preveč dolgo, je veljala pšenica (100 kg) 7 gld., sedaj se dobi za 3 gld. in še ceneje. Tedaj še se je splačalo pridelovati več poljskih pridelkov, kakor pa sedaj. Sedaj se privaža v našo državo ogromna množina žita iz Rusije, kornuze z Ogrskega, kjer polje obdelujejo — ker je vse ravno — s stroji, ki pridejo mnogo ceneje, kakor delavci. In vse to se privaža vkljub carini tako ceno, da se naše ne more kosati s to. Čemu torej nepotreben trud? Toliko poljskih pridelkov posejati, kolikor jih rabimo doma, da ne bo treba kupiti, drug prostor pa posejati z deteljo, tudi z ovsom, sploh s tem, kar je za rejo živine. S tem ne zanemarimo poljedelstva, pač pa pripomoremo sebi do blagostanja. Če sejemo deteljo, bodisi katerokoli, imamo več košenj, več sena, več živine.

Res je, da na nezgode sedaj nismo mislili. Nobeno solnce ni brez megle, in Bog tepe, kogar ljubi. To leto je slabo s sadjem, toča je pobila. Živine ni letos prodati, recimo kuga mi je po-

Drugo panogo trozveze smo razložili, kolikor se je na kratko dalo. Ostalo pa storite zopet med seboj. Primerjajte eno k drugemu, računajte, in uspeh ali zguba tega ali onega se vam bo pokazal.

Da je pa v trdnjavi kmetskega stanu tudi prijetno, je treba čebel. Čebeloreja je tretja v trozvezi kmetijstva. Najlažje delo, delo brez truda, delo za zabavo in nosi dohodke, ki kar kapljajo. Veliko dela je, ki se imenuje: To delam za zabavo. A vsako tako delo je zvezano s stroški brez dohodkov. Pri čebeloreji je malo stroškov. Uljnak jim postavimo, za hrano si pa skrbijo same, nam treba — a to le pri pametnem, umnem čebelarstvu — le jemati in sladko strd prodajati. Še več; mestu, da bi fantje okrog hodili, jih je treba vaditi čebeloreje, jim pokazati, kak dobiček nese ta stroka in radi bodo doma. Več ne bom govoril o čebeloreji, ker je že itak „Domovina“ pisala dovolj o tem, da lahko vsak sprevidi, kaj in kako.

To so tri stroke kmetijstva, s katerimi si se lahko pomagamo in se postavimo na trdne noge. Te zahtevajo najmanj delavnih moči, najmanj truda in stroškov, dajo pa največ dobička. Edino pravilo je umno ravnanje. Vse druge stroke stanejo več, a nesejo primeroma manj. Te tri stroke, kakor tudi vse ostale, bodo pa prišle le tedaj do pravega pomena, pomagale nam bodo le tedaj, ako bomo narekovali cene mi, ne pa kupci nam. In če se vsi združimo v eni misli: letos prodam to, za to ceno, in nič drugače, kupec nam bo moral dati, ker bo sprevidel, da drugače ne gre, kupiti pa mora.

Kar sem pa tukaj napisal, če tudi je morebiti kaj nepravlega, naj mi dragi kmetovalec ne zameri. Po mojih računih se mi je videlo tako najboljše in napisal sem, da se pomenite še vi o tem. Če zna kdo za boljši načrt za povzdigo gospodarstva in kmetskega stanu, naj blagovoli ta načrt razviti. Mnogo bi se še dalo napisati o tej moji „Trozvezi“, a storil sem le v glavnih potezih, kolikor mogoče kratko, da obrišem le glavne črte načrta tega gospodarstva. Za svoj obstanek in izboljšanje si moramo sami gledati in ne držati križema rok. Kar je bilo nekdaj, ne velja več sedaj. Svet napreduje, z njim moramo tudi mi, da ne propademo. Da nas ne bodo naši vnuki imenovali za trdovratne starokopitnike, nim ne smemo pustiti kmetijstva gnilega in razpadlega, ampak trdnega, v znak, da si je njegov slovenski kmet-praded moral sam, brez tuje pomoči, pomagati do trdnih tal in iste tudi dosegel.

Starogorski.

Hudi časi so napočili za rusko carstvo. Krvavi dogodki v Petrogradu so tem žalostnejši, ker so nastopili ravno v kritičnem trenutku, ko se mora ruska država bojevati za svoj ugled med velikimi državami.

22. dan januarja bo zapisan v ruski zgodovini kot začetek nove dobe. Doslej se je revolucija pripravljala le na tihem, a s tem dnem so množice delavskega ljudstva z duhovnikom na čelu avno nastopile in zahtevale, da iz oči v oči govorijo s carjem. S carjem samim!

Ko bi bil car stopil med nje in pokazal oljo, govoriti z njimi, bi bilo to vplivalo na razražene mase pomirjevalno in ne bi se dogodile tako strašne stvari.

Od začetka so upili delavci, da hočejo govoriti s carjem. Zdaj pa leži mlaka krvi med carjem in med ljudstvom, in isti ljudje kličejo: **oli z monarhijo!**

Žalostno je pa, da se vrši gibanje za reformo, na Ruskem na nepostaven način. Upor rodi nasilstvo in boj, v katerem padajo nedolžne žrtve. Strasti se razvnamejo in zdivjajo. Revolucija nkrat započeta, se ne da ustaviti, ampak divja naprej kakor lavina.

O pravoslavnem popu Gaponu, ki vodi stav-
tujoče delavce se poroča sledeče: „Gapon je sin
smetiskih staršev iz Poltave. Izza svoje prve ml-
losti se je zanimal za življenje ruskih delavcev.
Kot dijak se je pečal mnogo z delavskim giba-

njem v Rusiji in zapadni Evropi. Po smrti svoje žene živi sredi najrevnejših ljudi. V kratkem času je Gapon organiziral na tisoče delavcev.

Pismo, katero je pisal pop Gapon v soboto carju, se glasi: „Vladar ne veruj, da ti tvoji ministri poročajo resnico. Vse ljudstvo ti zaupa in je sklenilo, da pride jutri ob dveh popoldne pred tvojo zimsko palačo, kjer ti opiše svojo bedo. Ako boš tako omahljiv, da se ne pokažeš ljudstvu, si s tem pretrgal moralno zvezo med seboj in ljudstvom. Zaupanje do tebe izgine, ker bo tekla med teboj in ljudstvom nedolžna kri. Jutri se pokaži svojemu ljudstvu in s pogumnim duhom sprejmi našo udanostno izjavo: Jaz, zastopnik delavcev, in moji hrabri delavski tovariši zagotavljam, da bode ostala nedotaknjena tvoja oseba.“

To delavsko gibanje, kateremu se je pridružila tudi inteligenca, je veleznačilno za ogromno Rusijo. Slovanski ruski narod, kateremu so sovražni tujci preradi očitali, da še ni zrel za svobodo, je sijajno pokazal, da rajši umre, kakor pa bi bil suženj. Ni car zakrivil teh strašnih dogodkov v Petrogradu, ampak njegovi svetovalci. Ti so mu šepetali na uho, naj kruto zatre vsako gibanje svojega naroda.

Usodno je, da je ta orkan nejevolje izbruhnil ravno za časa velikanske vojne igre na Vztoku: nemiri v osrčju države utegnejo biti zlih posledic za vojni uspeh. Ali ljudske mase se ne dajo zadrževati, strast ugasni razum. Mi želimo, da bi car ne slušal svojih svetovalcev, zakrknjenih birokratov, ki mu vlivajo v srce strup sovraštva in govore za skrajni absolutizem. Glas ljudstva je božji glas... Ako car sluša svoj narod, ki je tako brezmejno udan svojemu gospodarju, bo to veliki Rusiji samo v srečo.

V ponedeljek so brzojavili iz Petrograda: Razburjenje pred nasilnostmi vlade je nepopisno. Sedaj se še ne da natančno določiti število mrtvih in ranjenih. Grozen je pogled na ulice. Ranjence spravljajo kar kupoma, ker ni mogoče skrbeti za njih udobnost. Kajti kaj tako groznega ni nihče pričakoval. Vkljub ožstremu mrazu so ulice polne. Zrak napolnjuje vpitje in jok. Med tem pa je slišati povelja in signale, na vse strani hite vojaški oddelki. Iz vseh oken gledajo prestrašeni prebivalci grozovitosti na cesti.

Iz Petrograda se poroča, da nemiri poenjavajo. Mesto ima zopet staro sliko, samo po cestah korakajo male vojaške straže. Vse neprijetne in nemirne osebe so izgnali iz mesta. Delavci popuščajo od štrajka in gredo zopet na delo. Poročila židovskih, Rusom sovražnih listov, so bila zelo pretirana.

Nesrečne žrtve vstaje so pokopali v terek ponoči. V svitu bakelj je bil prizor na pokopališču grozen. V petrogradskih bolnišnicah se vrše grozni prizori: več žen je zblaznelo pri pogledu na svoje mrtve soproge. Bolnišnice so prenapolnjene z ranjenci, mnogo jih leži v zasebnih stanovanjih. Nekateri so grozno razmesarjeni, razbitih glav in izruvanih oči.

Nemiri so se razširili tudi na deželo, toda ne v veliki meri. V Moskvi in drugih večjih industrijskih mestih so delavci ustavili delo in šli na ulice demonstrirati. V Rusko-Poljski je položaj najbolj opasen; tam vre, nezadovoljnost je največja. Gibanje se posebno širi v Varšavi. Tudi v južni Rusiji, zlasti v Odesi so nemiri.

Pariški prekucijski odbor, ki je po Plevem umoru naznanil carju, da mu je sveta njegova oseba, je sedaj obsodil carja na smrt, ker je dal streljati na ljudstvo, katero je imelo miroljubne namene. Delavci imajo dinamit in izdelujejo bombe.

Turin, 26. januarja. Tukajšnja „Stampa“ je dobila iz Petrograda poročilo, da je pravo število mrtvih od nedelje do torka 1000. — Brzojavka je rabila iz Petrograda do Turina štiri ure, kar priča, da je brzojavni promet reden.

Petrograd, 26. januarja. Ponk na gimnazijah in realkah se je zopet pričel.

Berolin 26. januarja. Stavka na Ruskem se širi. Tudi izobraženi stanovi drže z delavci. Mnogo časnika in delavskih voditeljev je zaprtih. Aretirajo jih ponoči.

London, 26. januarja. Iz Petrograda javljajo: Iz Finske je došlo potrdilo o nemirih. Ljudstvo tam ima dosti orožja. Policija zapira razne odličnejše osebe.

Moskva, 26. januarja. Doslej je bilo ustavljeno delo v 50 tovarnah, a stavkalo je 30.000 delavcev. Popoldne se je vršil mal boj, ko je vojaštvo razganjalo delavce.

Petrograd, 26. januarja. Minula noč je bila mirna. Včeraj se je na raznih šolah zopet začel ponk. Časopisi še vedno ne izhajajo, izvzemši uradne liste. Mnogo delavcev se je pri svojih tovarnah oglasilo za delo.

Petrograd, 26. januarja. Mestni zastop je v izraz ogorčenja, da je vojaštvo streljalo na mirne delavce, dovolil 25.000 rubljev za ranjence in njih rodbine, ne glede, če je kateri ranjenec kriv ali nekriv.

Politični pregled.

— **Državni zbor.** V torek je imel državni zbor prvo sejo pod ministrom - predsednikom

Gautschom, in začetek novega kabineta je ugoden. Gautsch je podal vladno izjavo, v kateri riše svoj program: njegov govor je bil skrajno previden in takten. Zagotavlja, da bo vlada napram vsem narodom nepristranska in da bo varovala njihove opravičene interese. Obljubil je vestno in objektivno upravo in zmerno uporabo vladnih pravic. — Koncem seje je posl. Žičkar interpelliral zaradi rabe samonemških tiskovin v področju celjskega okrožnega sodišča. — Tudi v sredo je bila seja. Ker češki radikalci niso umaknili svojih nujnih predlogov, se morajo ti najprej vzeti v razpravo. V sredo se je razpravljala nujni predlog zastran premembe vojnega zakona, nujni predlog za splošno enako direktno in tajno volilno pravo, nujni predlog glede podpiranja nasilnosti zoper češke manjšine od strani vlade. Prvega je utemeljeval posl. Choc v dolgem govoru, druga dva posl. Baxa. Primerili so se tumulti in viroviti prizori. Češki radikalci, ki pa jih je le 5, so se slednjič morali udati in se začeti pogajati, da sklenejo premirje. Seja je trpela pozno v noč; zaključena je bila ob pol 11. uri. — V četrtek je zbornica nadaljevala razpravo o češkoradikalnih nujnih predlogih, doslej so bili trije teh predlogov rešeni.

— **Pogajanja glede trgovinske pogodbe z Nemčijo** so dovršena. Iz Berlina poročajo, da so bile v petek zaključene konference za sklep nove trgovinske pogodbe med Nemčijo in Avstrijo. Na pogajanjih je prišlo do popolnega soglasja na obeh straneh. Pogodba se smatra kakor sklenjena.

— **Dalmatinski namestnik** baron Handel je imenovan namestnikom v Lincu. Voditeljem dalmatinskega namestništva je imenovan dvorni svetnik Nardelli z naslovom in značajem namestniškega podpredsednika. Nardelli slušbuje pri namestništvu v Zadru.

— **Volitve na Ogrskem** v državni zbor so se začele včeraj. V raznih krajih so se bili pravcati boji, agitacija je bila povsod velikanska. v Budimpešti so celo agitirale najodličnejše dame. V Budimpešti so kandidirali ministri, ki so izvoljenirazen trgovskega ministra Hieronimy-ja. Košutova stranka je pridobila več glasov; združena opozicija upa, da bo izšla iz boja za kakih 20 poslancev močnejša. Iz dežele so prišla v Budimpešto neugodna poročila za liberalno stranko.

— **Na Balkanu.** Listi poročajo, da so pozkušali mohamedanski Albanci razstreliti poslopje avstrijskega konzulata v Skadru. Mohamedance je razjarilo, ker so našli v mošeji svinsko glavo. Vpili so: „Proč z Avstrijo, proč s Švabi!“ Turško vojaštvo je preprečilo, da mohamedanski Albanci niso izvršili svojega načrta. Z Dunaja poročajo, da je položaj na Balkanu jako opasen. Zlasti skrbi dunajske merodajne politične kroge naglica, s katero napeljujejo Bolgarija in Turčija oboroženje svojih armad.

— **Novo francosko ministrstvo.** Po padcu Combese je trajala teden dni ministrska kriza, dokler ni finančni minister Rouvier prevzel mesto ministrskega predsednika. On pripada republikanski zvezi.

Rusko-japonska vojna.

V Mandžuriji. Po poročilih iz Mukdena dovaža železnica dan za dnevom velike množine vojaštva v Mukden; po kratkem oddihu odkorakajo vsi ti voji brez odlaganja k fronti. General Kuropatkin se je od novega leta sem okrepil za najmanj 50.000 mož in bo njegova vojska brez dvoma še vedno številnejša, kakor japonska, ako tudi dospe vsa Nogijeva armada k Ojami. Že pred dobrimi štirinajstimi dnevi je nastalo na bojišču živahno gibanje; med predstražami so se vršili neprestani boji in kanonada na vzhodnem krilu je bila semtertja tako živahna, kakor da bi se bila že pričela velika bitka. Ko je pa zavladal znova ljut mraz, so vojne operacije za nekaj dni popolnoma ponehale. Sedaj pa je zopet opaziti ob celi fronti najživahnejše življenje. Z vso histrostjo se na obeh straneh grade novi okopi in nasipi.

Kor, ki je na potu iz Vladivostoka, se sedaj nahaja vzhodno od Mukdena in ima nalogo, Kurokijevo armado prijeti za hrbtom. Čim se pojavijo vladivostoške čete na bojišču, bo to znamenje za rusko armado, da se prične splošna ofenziva.

Izpred Vladivostoka. Iz Vladivostoka se brzojavlja, da so se v obližju pristanišča že opetovano pokazale japonske vojne ladje. Ker pa je luka deloma zamrznjena, se niso mogle približati na streljno daljavo. Tej japonski eskadri poveljuje sedaj admiral Urin. Oba vhoda v pristanišče sta zaprta z električnimi minami; križarke „Rosija“ „Gromoboj“ in „Bogatir“ so že zdavna popolnoma popravljene. Brodovje se je pomnožilo za pet podmorskih čolnov in več novih torpedovk, ki so bile poslone po železnici. Trdnjava, ki je bila že itak preje zelo močna, se je tekom zadnjega leta silno utrdila in se preskrbela z ogromnimi množicami provianta in municije. Splošno se pričakuje, da Japonci navalijo na Vladivostok, čim bo morje prosto ledu. Do tega časa pa mora dospeti na Daljni vztok že tudi združeno baltiško brodovje.

Kuroki mrtev. Londonski listi so dobili brzojavno vest, da je bil tamkajšnji kitajski guverner uradno obveščen, da je general Kuroki 26. decembra l. l. umrl v Liaojangju.

Pariz, 26. januarja. „Liberté“ je priobčila brzojavko iz Petrograda, ki pravi, da se v tamošnjih ministrskih krogih širi govorica, da je na odprtem morju prišlo do spopada med eskadro admirala Roždestvenskega in japonsko eskadro. V tem spopadu da so bile uničene tri japonske oklopnjače in dva križarja. Vest še ni potrjena.

Raznoterosti.

— **Dobro spričevalo.** Žena nekega berlinskega gledališnega igralca je potrdila svoji kuharici poselsko knjižico tako-le: „Friderika L. je služila pri meni eno leto — manj 11 mesecev ter je bila ves čas pridna — pri vežnih vratih; skromna — glede dela, skrbna — zase, pametna — v izgovorih, prijazna — napram moškim, zvesta — svojemu ljubčku, in poštena — ako je bilo vse zaklenjeno.“ — Deklica seveda ni bila zadovoljna s takim spričevalom ter je vložila zoper hudomušno gospodinjno tožbo.

— **Spomenik krompirju.** Malo ljudi je, ki ne vedo, da je bil krompir pred kakimi 300 leti prinešen v Evropo in Ameriko ter je postal glavna hrana delavskim slojem. Na Nemškem so postavili nedavno na neki njivi spomenik iz granita v slavo krompirja s sledečim napisom: „Na tem mestu je bil leta 1748 za poskušnjo prvič posajen krompir“. V severnih nemških krajih posebno cenijo krompir, ker tam ne more uspevati žito.

— **Lev in tiger.** V neko malo vasico je prišla menežarija, kjer so lahko videli vaščani najbolj divje zverine za en groš. Neki potujoči, brezposelni mladenič pride k ravnatelju te menežarije, vpraša ga po delu, in ker je znal izbornorjoveti, je bil sprejet. Dan poprej je namreč poginil ravnatelju edini lev, kateremu sta sedaj oba slekla kožo, v katero se je zavil mladenič, in s svojim rjovenjem, s svojim divjanjem in s svojimi divjimi skoki prepričeval obiskovalce o istiniti prisotnosti divje zverine. Pri nekem posebno divjem skoku pa se je podrla stena kletke in nesrečni mladenič je zagledal v sosedni kletki pravčatega tigra. Leva je naenkrat minila vsa divjost, skočil je proti izhodu in začel upiti s pravim človeškim glasom: „Pomagajte, pomagajte!“ Toda kako se začudi lev, ko sliši tigra govoriti: „Molči, osel, saj sem tudi jaz našemljen“.

— **Stavka v ruhrskih premogokopih.** Na Westfalskem in na Porenskem ob reki Ruhri, kjer se nahaja kakih 124 rudnikov, v katerih se koplje premog in v katerih dela nad 270.000 delavcev, je nastala stavka, ki se je tako hitro razširila, da stavka do danes kakih 240.000 delavcev. Povod stavki dalo je grdo ravnanje dotičnih uradnikov z delavci in pa to, da se je zadnji čas delavnik podaljšal, a plača znižala, akoravno ni bilo za to nobenega povoda, ako se pomisli, da imajo lastniki rudnikov in sploh akcijonarji leto za letom velikanske dobičke, kar dokazuje dejstvo, da so prizadete akcijske družbe v letu 1903 izplačale svojim akcijonarjem nad 29 milijonov dividend. Glavne zahteve, ki so jih stavili stavkujoči, so: Zakonita ureditev delavnega časa, plačilo po teži izkopanega premoga, nastavljenje delavskih nadzornikov pri preračunjenju dela in za odreditev varnostnih naredb. Zahtevajo tudi ureditev razmer v delavskih podpornih blagajnah, ki so v največjem neredu, in pa varstvo proti nasilnemu postopanju z delavci. Kakor pišejo listi, ne bode imela stavka ugodnega izida za delavce, ker so preslabo organizirani. Delavstvo je tudi različnih narodnostij. Med njimi je namreč 16 tisoč Čehov Slovencev, Slovakov in Mažarov ter kakih 28 tisoč Poljakov.

Bratje Sokoli!

Jutri zvečer ob 8. uri v čitalniških prostorih naš letni občni zbor. Pridite gotovo!

Na zdar!

Odbor.

Viničarska družina

3 ali 4 osebe, se sprejme. Ista dobi v preživek 2 kravi, 1 njivo in prosto stanovanje, kakor tudi dnino. Zna naj tudi nemški. — Ponudbe pod (40) J. A. G. na upravništvo „Domovine“. 3-1

Proda se

Proda se lepo vinogradno posestvo v najboljšem stanju, 15 min. od Celja katero meri 24 oralov in sicer: 2½ oralov rigolanega z zlahtnimi amerik. trtami zasajenega vinograda, 7½ oralov dobro zagnjenega sadnega vrta, 14 oralov doraščene gozda. Redi se lahko 4 do 5 glav živine. Cena 9000 goldinarjev. Polovica lahko ostane vknjižena. — Ponudbe po „N. 15“ poste-restante, Celje. (48) 3-1

Za svečnico!

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam svoje fine

voščene sveče in voščene zvitke.

Gg. trgovcem dajem zdaten popust. — Za obilna naročila se najvljudneje priporočam

Lovro Pokorn, svečar v Celju

Graška cesta št. 16. (37) 2-2

Večjo množino

cepljenih trt

in sicer:

- - - mósler na ripario portalis - - -
burgundec beli na ripario portalis,
laški rizling na rupestris monticolo

in nekaj tisoč mešanih vrst ima **naprodaj**
Anton Mohorič v Ljutomeru. Gena
po dogovoru. (35) 3-2

Oddajatelj veliko vi-
sokosti. Oddajatelj
vlč. duhovščine in sa-
mostanov. Iz prve
roke, t. j. od pridelo-
valca torej popolno
jamstvo za naravno

nepopačeno kavo **PO NAJNIŽJIH CENAH.**

Naša pridelitev kave in čaja na otoku Java se obdeluje jako
umno. Naša kava in naš čaj sta zelo blagodišeča in okusna,
pa jako izdatna. Javaflor imenuje se naša zavarovana znamka.

Kava:

Požilja se 5 kg vrečica, celne prosto in franko, brez stroš-
kov na vsako pošto — Javaflor najfinejša gld. 6-65;
Javaflor zelen, fin gld. 6-65; Javaflor fina dru-
žinska mešanica gld. 5-75.

Čaj:

(506) 12-6

1 kilo gld. 2-80, gld. 4.—, gld. 5-50.

Cenik brezplačno in franko.

TURK & DRUG

veleposestnik na Javi. — Pošiljatve in skladišča v luki.

TRST, Via dell'acquedotto 62.

Jamaica Rum

Znamka: „Santa Elena“

brez vsakih umetnih,
aromatičnih ali par-
fumnih dišav.

(31) 10-2

Naprodaj v Celju: Anton Ferjen, Josip Matić, Bra-
slovce: A. Zotter, Vransko: J. Laurič, Konjice:
H. Zottel, Poličane: A. Schweiß, Rogatec: Josip
Berlisch, Sp. Dravograd: F. Hattenberger, Slov.
gradec: brata Reitter.

Oklic

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki K. c. kr.
okrajnemu sodišču v Šoštanj oddelk I. izbe št. 1
naj vsi tisti, katerim gre kot upnikom kaka ter-
jatev do zapuščine dne 23. 10. 1904 umrlem gospodu
dr. Karol Josipu Bayer iz Rečice na Paki zapus-
tivše ustmeno oporoko z dne 22. 10. 1904 pridejo
zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne

1. marca 1905

dopoldne ob 10. uri, ali pa naj do tega časa vložijo
pismo svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki
do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih
terjatev pošla, nikake nadaljne pravice razen v
kolikor jim pristoja kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče Šoštanj odd. I.
dne 6. januarja 1905. (16) 3-3

Zahvala.

Podpisani krajni šolski svet v Trbovljah izreka tem
potem najiskrenejšo zahvalo velesposl. g. Ferdo Roša, žu-
panu in deželnemu poslancu v Trbovljah, za njegovo blago
darilo v znesku 74 K., katero vsoto je imenovan gospod
podaril krajnemu šolskemu svetu v Trbovljah za uboge
šolske otroke. Ta blagodušen dar se je nabral po posredo-
vanju velesposl. g. župana Roša kot odkupnina čestitk ob
novem letu. V imenu ubogih šolskih otrok se podpisani
krajni šolski svet najtopleje zahvaljuje tudi vsem blagim
darovalcem in dobrotnikom šole. Bog plačaj!

Krajni šolski svet v Trbovljah, 24. prosinca 1905.

(41) 1

Gustav Vodušek, načelnik.

Slovenski trgovci in obrtniki pozor!

(42) 50-1

S prvim junijem letos se oddajo v Celju
na Graški cesti št. 22 šest trgovinskih prostorov
z ročnim skladiščem, pripravnih za vsako obrt.
Kdor katerega želi, naj se oglasi pri lastniku hiše

Ant. Kolencu, trgovcu v Celju.

Poljedelske delavce

9 moških in 5 ženskih, za dobo od 1. sušca do
1. listopada, s stanovanjem in kurjavo ter z zgo-
vorjeno dnino vsaki dan, razun nedelj in prazni-
kov, na pogodbo sprejme **Andrej Kosmelj** v
(34) 2-2 Št. Petru v sav. dol.

Ravnotam dobi delavska družina z več de-
lavskimi močmi prostorno stanovanje za celo leto.

Zvezna knjigoveznica

v Celju

Schillerjeva ulica šte. 3

- se priporoča slavnemu učitelstvu -
prečastiti duhovščini, slav. župnijskim
in občinskim uradom, posojilnicam,
šolskim svetom in p. n. občinstvu za
vsa v svojo stroko spadajoča dela
kakor vezanje raznih liturgičnih in
drugih knjig, zapisnikov, molitvenikov;
v izdelovanje fasciklov, map itd. —
Sprejemajo se tudi vsakovrstna galan-
- - - - - terijska dela. - - - - -

Ker je opremljena z najnovejšimi
in najmodernejšimi stroji, okraski in
drugim orodjem, izvršuje vsa dela kar
najhitreje, ceno in solidno.

Vse pošiljatve in naročila je na-
slavljati le: **„Zvezna knjigo-
veznica“ v Celju.**

Učenec

iz dobre hiše, ki je dovršil vsaj 4 razredno ljudsko
šolo in ima veselje do trgovine, se sprejme v
trgovino z mešanim blagom v Cerknici. — Po-
nudbe sprejema trdka **Janko Popovič** v
Cerknici pri Rakeku.

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je
bila dosedaj **4%**.

(14) 6

Kuhinjsko posodo in opravo, namizno orodje,
umivalne garniture in železno pohištvo ter vse
druge k pohištvu potrebne stvari priporoča v
v bogati zalogi

za neveste

od najnavadnejših do
najfinejših vrst po zelo
nizkih cenah

trgovina z železnino

„MERKUR“

P. Majdič, Celje.

Zvonci za sani. Drsalice. Skrbna in točna postrežba.